

Xəbər
Zaqatalada
4 günün
gəlini
zəhərlənib
öldü
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 fevral 2018-ci il Çərşənbə axşamı № 34 (6923) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Seçki prosesi aktiv mərhələyə keçdi
Əli Əhmədov seçkiyə görə baş nazirin müavini vəzifəsinin icrasını dayandırdı; bir neçə şəxs namizədliyini açıqladı...
yazısı səh.4-də

"İlham Əliyev təkə İrəvanı qaytarmayacaq" - Ermənistanda panika
yazısı səh.2-də

"Bu, Əhəd Abiyevə qarşı şər-bohtan kampaniyasıdır" - İH-dən açıqlama
yazısı səh.3-də

Bakının böyük şəhər bələdiyyəsi yaradılacaq
yazısı səh.4-də

Prezident seçkisi əfv və amnistiyaya təsir edəcək - gözlənti
yazısı səh.3-də

Əhalinin pulsuz tibbi müayinəsi başlayıb
yazısı səh.2-də

Məktəblərdəki rüsvayçılığın üç əsas səbəbi-ekspertlər danışır
yazısı səh.14-də

Üç ayda 3 gənc jurnalist ürəktutmadan dünyasını dəyişib...
yazısı səh.2-də

Çap mediası seçki təbliğatı dövrünə hazırlaşır
yazısı səh.10-də

Azərbaycanın partiya sədrlərinin İrana dəvət edilməsinin səbəbi...
yazısı səh.5-də

Avtobuslarda ilkin tibbi yardım istəyən sərnişin ... ölə bilər
yazısı səh.13-də

İşğalçı ölkə pat və dalan vəziyyətində

İRƏVANIN "DƏMİR" TƏLAŞI - BAKI

İRANIN ERMƏNİSTANA YOLUNU BAĞLAYIR

Azərbaycan-Rusiya-İran ortaq dəmiryolu layihələri və üçlü sammitlər düşmən tərəfin yuxusunu qaçıdırıb; Bakı regionda həlledici oyunçuya çevrilir; **erməni nəşri**: "Tehran bizim izqoy ölkə olduğumuzu göstərdi", "Varlı Azərbaycan viranə Ermənistana həmişə təhlükə olacaq, zaman əleyhimizə işləyir..."

"Göstəriş verilsə, sabah qaça-qaça MSK-nin qabağında duracaqlar"

Siyavuş Novruzovdan seçkini boykot edənlərə ittiham; **YAP funksioneri**: "Heç qohum-əqrəbaları da onlara səs verməyəcəkdi..."
yazısı səh.7-də

Pənah Hüseyn:
"Mənə namizədliyimi vermək təklifini etdilər"
yazısı səh.6-də

Bayram Səfərov
ona qarşı iddialara cavab verdi: "Əgər prezident məsləhət bilsə..."
yazısı səh.2-də

Əflatun Amaşov:
"Bizə düşmən kəsilənlər də var"
yazısı səh. 8 və 9-də

“İlham Əliyev təkə İrəvanı qaytarmayacaq” - Ermənistanda panika

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin YAP-ın qurultayında səsləndirdiyi bəyanat Ermənistan cəmiyyətində əsl qorxu yaradıb. Ermənistanın 1in.am saytında prezidentin çıxışına verilən adekvat reaksiya bunu göstərir.

Saytın analitiki Sərkis Artsruni qeyd edib ki, Azərbaycan Prezidentinin sözlərində, şübhəsiz ki, seçkiqabağı təşviqat komponenti var, lakin bu, erməni dövlət orqanları və ekspert düşüncəsi üçün Əliyevin bu çıxışını ayıq analiz etməyə bəhanə olmamalıdır.

“Ayıq analiz göstərir ki, Əliyevin çıxışı primitiv seçkiqabağı açıqlama və ya mənasız millətlik deyil. Onun sözlərinin əsasında 19-20-ci əsrlərdə davamlı şəkildə Ermənistandan çıxarılan türklərin nə zaman sa oraya dönəcəyi ilə bağlı güclü təbii artım və davamlılığın qeyd olunduğu və hesablandığı ilə bağlı əminlik var. Bizim hakimiyyət israrla Əliyevin özünə əminliyinin mənbəyinin, yumşaq şəkildə desək, dövlətimizin biabırçı vəziyyəti, dağıdıcı emiqrasiya olduğunu etiraf etməkdən boyun qaçırır. Ermənistandan gedən hər insan bununla türklər qarşısında özü də dərk etmədən daha bir qapı açır. Əgər belə davam etsə, Əliyev təkə İrəvanı geri qaytarmayacaq, o həm də hamımızın evinə girəcək. İlham Əliyevin çıxışında aqressiv ton bizim hakimiyyətin nümayəndələrinin qulaqları üçün nə qədər xoş olmasa da, praqmatik siyasi əsasla sahibdir. Bu, boşalan Ermənistanın, dövlətin gələcək perspektivinin, intitusional çöküşünün təzahürüdür”.

Məqalədə həmçinin qeyd olunur ki, Ermənistan hakimiyyətinin nümayəndələrinin kəskin bəyanatları aşkar bir faktı, yeni öz siyasətlərinin fiaskosunu gizlətməyə yönəlib. Bundan başqa, yazıda Ermənistanın hər gün davam edən çöküşünün, milli ideal və gündəminin olmamasının İlham Əliyevin özünü daha əmin hiss etməsinə şərait yaratdığı bildirilir.

□ Musavat.com

Xəzərdəki “süd qasırğası”nın yaratdığı təhlükə

Professor Ramiz Məmmədov: “Külək var ki, 50 metrlikdə suyu qarışdırır”

Amerikanın NASA aerokosmik agentliyi Xəzər dənizində “süd qasırğası” adlanan anomaliyanın prosesinin görünüşünü dərc edib. Yanvarın 9-da “Terra” kosmik aparatından MODIS spektrodiametri ilə çəkilən foto agentliyin “Instagram” səhifəsində paylaşılıb.

Məlumatda bildirilir ki, külək dənizin səthində suyu qarışdırır və suyun dibindəki çöküntüləri yuxarı qaldırır. Nəticədə dənizin bir hissəsində süd rəngli çalar əmələ gəlir. Təbii proses Türkmənistan sahillərində qeydə alınıb. Alimlər bu hadisənin balıqçılığa mənfi təsir göstərə biləcəyi ilə əlaqədar araşdırma aparmaq niyyətindədirlər.

AMEA-nın Həsən Əliyev adına Coğrafiya İnstitutunun rəhbəri, professor Ramiz Məmmədov hesab edir ki, NASA-nın çəkdiyi adi təbiət hadisəsidir: “Burada qeyri-adi heç nə yoxdur. Dənizin dayaz hissəsinin dibində müxtəlif mikroorqanizmlər, yumşaq qum, balıq-qulaqlar və sair var. Külək esəndə onları qaldırır, su bulanır. Belə hadisələr küləkli havalarda hər gün rast gəlmək olur. Külək yatan dan sonra suyun səthinə qalxanlar yatışır, su durulur. Bunu hər kəs görə bilər, yəqin ki, siz də görmüsünüz”.

O deyir ki, baş verən hadisənin dənizin flora və faunasına hər hansı mənfi təsiri yoxdur: “Bu hadisənin daha çox xeyri var, nəinki zərəri. Dənizin dibinə yatmış olan qidalara üzə çıxır, balıqlar da onlarla qidalanırlar”.

R.Məmmədov bildirir ki, Türkmənistan sahillərində baş verən hadisənin miqyası böyük olduğu üçün NASA-dakılara qeyri-adi görünüb: “Külək var ki, dənizin 5-10-15 metrlik hissəsində suyu qaldırır, külək də var ki, 40-50 metrlik hissəsində. Üstəlik, dəniz dibinin yumşaqlığı da suyun nə qədər çox və ya az bulanmasına təsir göstərir. Görünür, Türkmənistanda külək daha güclü olub”.

□ DÜNYA
“Yeni Müsavat”

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

“Əgər cənab prezident məsləhət biləcəksə...”

Bayram Səfərovdan “Qarabağın azərbaycanlı icmasının rəhbəri dəyişməlidir” təklifinə reaksiya

“ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri təzədir, yəqin ki, Dağlıq Qarabağa və işğaldakı ətraf rayonlara tanışıq məqsədlə gediblər”. Şuşa Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı, Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı İcmasının rəhbəri Bayram Səfərov bunu “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında deyib.

Qeyd edək ki, həmsədrlər budəfəki səfərləri zamanı Bakı, İrəvan və Xankəndində görüşlər keçiriblər. Həmçinin onlar Dağlıq Qarabağın ətrafındakı rayonlara - Zəngilan, Ağdam, Laçın, Kəlbəcərə də gediblər ki, bu da suallar doğurub. B.Səfərov həmsədrlərin məqsədinin nədən ibarət olduğunu deyə bilməyəcəyini bildirdi: “Onların məqsədini elə özlərindən soruşmaq lazımdır”. İcma rəhbəri həmsədrlərdən yalnız amerikalı diplomatın onunla görüşdüyünü bildirdi: “Həm amerikalı həmsədr, həm də ABŞ-ın Azərbaycandakı səfiri mənimlə görüşdü. Onlarla birgə məcburi köçkünlərlə görüşümüz oldu”. B.Səfərov amerikalı həmsədr Endryu Şoferin onu dinlədiyini söylədi: “Dinlədi, tanışlıq oldu, dedi ki, mən öyrənməliyəm, baxmalıyam. Ayın nə deyəcək ki? Amma heç bir vaxt həmsədrlərlə bu qədər geniş vaxt ərzində görüşməmişdim”. Ancaq icma başçısı əlavəsini də etdi: “Təbii ki, mən razı qala bilmərəm. Nəyindən razı qalacağam?”

Mən doğma Şuşamda olanda razı qalacağam”. B.Səfərov hesab edir ki, Ermənistanın apardığı siyasət iflasa uğrayıb: “İstər ermənilər, istər onları dəstəkləyənlər, istərsə də ermənilərin lobbisi, kilsəsi öz hədəfinə çatıb. Düzdür, indi ermənicilik, millətçilik, separatçılıq var. Amma hesab edirəm ki, möhtərəm prezidentimizin apardığı siyasət çox uğurla nəticələnib və düşməni işfaya gətirib çıxarıb. Ermənilər indi çıxış yolu axtarırlar”.

İcma rəhbəri həmsədrlərin Qarabağa Azərbaycan tərəfdən gətməsi üçün təklif vermədiyini qeyd etdi: “Heç buna ehtiyac da yoxdur. Onlar burda görüşür, sonra da gedib ermənilərlə bir araya gəlir”. Qarabağ separatçısı ilə görüş-

də qondarma rejimin “bayrağı”nın asılmasına gəldikdə, B.Səfərov belə reaksiya verdi: “İndi orda kim yaşayır, öz bayrağını asır da. İnşallah, biz gedəcəyik, öz bayrağımızı asacağıq və onların bayrağını atacağıq ayaq altına”.

B.Səfərovdan politoloq Elxan Şahinoğlunun “Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı İcmasının rəhbəri dəyişməlidir” təklifinə də münasibət soruşduq. Cavabında bunları bildirdi: “Bu, icmadır. Qarabağ icmasını qarabağlılar seçir. İkinci tərəfdən də cənab prezidentimizin, Xarici İşlər Nazirliyinin mövqeyi var. Əgər cənab prezident məsləhət biləcəksə, heç kim onun qabağında söz deyə bilməz”.

□ E.PASASOY,
“Yeni Müsavat”

Üç ayda 3 gənc jurnalist ürək tutmasından dünyasını dəyişib...

Son bir neçə ayda jurnalist həmkarlarımızın cavan yaşda dünyasını dəyişdiyinin şahidi oluruq. Çox təəssüf ki, həmkarlarımız əsasən ürək tutmasından, beyin qansızması nəticəsində vəfat edirlər.

Fevralın 12-də səhər saatlarında 39 yaşlı jurnalist, İTV-nin keçmiş əməkdaşı Kamran İsrəfilov qəfildən dünyasını dəyişib. Yaxınlarının dediyinə görə, K.İsrəfilov ağır xəstəlikdən əziyyət çəkən anasının əhvalını yüksəltməyə çalışıb. Buna görə səhər saatlarında işə getməzdən əvvəl anasının qarşısında qol qaldıraraq oynayan K.İsrəfilovun qəfildən halı pisləşərək, yerə yıxılıb. Yaxınlarının söylərinə baxmayaraq onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb. Qeyd edək ki, 1979-cu il təvəllüdü K.İsrəfilov Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə baş tutan Novruz Bahar Festivalının keçirilməsində, Strasburqda YUNESCO-nun qərgahında Azərbaycan Dövlət Gənclər Simfonik Orkestrinin və Uşaq Xorunun iştirakı ilə “Azərbaycanın xoşməramlı mələkləri” adı altında keçirilən konsertin lentə alınmasın-

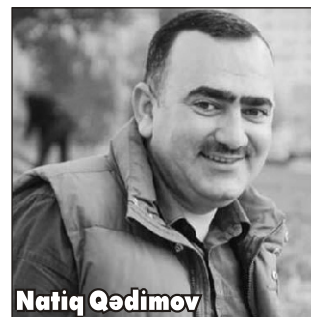
da və bir sıra digər tədbirlərin işıqlandırılmasında yaxından iştirak edib. Həmçinin İTV-də uşaq və digər verilişlərdə aparıcı olub, Arzu Əliyevanın prodüserliyi ilə çəkilmiş “Əbədi ezamiyyət” sənədli filmində Ə.Topçubaşovun obrazını canlandırıb.

Bir neçə həftə bundan əvvəl isə digər 39 yaşlı həmkarımız, tanınmış jurnalist Nicat Məlikov da ürək tutmadan dünyasını dəyişmişdi.

N.Məlikov “Zerkalo” qəzetində şöbə müdiri vəzifəsində çalışıb. Onun sonuncu iş yeri “Vesti.Az” saytı olub.

Ötən ilin noyabr ayında isə tanınmış jurnalist, 41 yaşlı Natiq Qədimov infarktdan dünyasını dəyişmişdi. N.Qədimov ANS telekanalında və digər mətbu orqanlarda çalışıb. Son iş yeri isə “APA Holding”ə daxil olan APA TV olub.

□ Xalidə GƏRAY
Musavat.com

Əhalinin pulsuz tibbi müayinəsi başlayıb

Fevralın 12-dən əhali yaşadığı ərazi üzrə fəaliyyət göstərən poliklinikalarda sağlamlıq vəziyyətini öyrənmək üçün tibbi müayinələrə keçə bilərlər.

Bunu «Trend»ə Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin əməkdaşı Səfəyə Əhmədova deyib.

Onun sözlərinə görə, səhiyyə nazirinin müavini Nigar Əliyevanın verdiyi “Azərbaycan Respublikası əhalisinin tibbi müayinələrə keçirilməsi barədə” sərəncama əsasən, fevral ayının 12-dən may ayının 12-dək ölkə əhalisinin tibbi müayinələrə keçirilməsi təşkil ediləcək: “Bununla əlaqədar respublikanın şəhər və rayonlarının tibb idarə və müəssisələrinin rəhbərlərinə əhalinin tibbi müayinələrə keçirilməsinin icrasını şəxsi nəzarətə götürmək tapşırılıb. Sərəncamda xəstəlik aşkar edilmiş şəxslərin yerlərdə, zərurət yarandığı hallarda isə Bakı şəhərində və bölgələrdə fəaliyyət göstərən ixtisaslaşdırılmış tibb müəssisələrində əlavə müayinə və müalicəyə cəlb olunması, digər sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Respublika əhəmiyyətli tibb müəssisələrinə mütəxəssislərdən ibarət qruplar müntəzəm olaraq regionlara ezam olunacaq”.

4 günün gəlini zəhərlənib öldü

Zaqatalada 4 günün gəlini zəhərlənərək ölüb. APA-nın Şəki-Zaqatala bürosunun verdiyi məlumata görə, hadisə Suvagil kəndində qeydə alınıb.

Dörd gün əvvəl kəndə gələn gəlin, 1994-cü il təvəllüdü Naimə Zahid qızı Eminovanın vəziyyəti qəfildən pisləşib, o, xəstəxanaya çatdırılıb. Həkimlərin söynə baxmayaraq, N. Eminova xəstəxanada ölüb.

Zaqatala Rayon Mərkəzi Xəstəxanasından APA-nın yerli bürosuna bildirilib ki, N. Eminova xəstəxanaya daxil olarkən ona ilkin olaraq qida zəhərlənməsi diaqnozu qoyulub. Lakin ölümün səbəblərini müəyyən etmək üçün tibbi ekspertiza təyin edilib.

Ekspertizanın rəyi açıqlandıqdan sonra ölümün dəqiq səbəbləri məlum olacaq.

Faktla bağlı Zaqatala Rayon Prokurorluğu tərəfindən araşdırma aparılır.

Bu günlərdə 2016-cı ilin aprelində Qarabağda gedən döyüşlərdə ağır şəkildə yaralanmış Arzu Məmmədovun bəzi saytlarda videomüsaibəsi yayılıb. O, müsahibədə Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyevi bəzi məsələlərdə ittiham edib. A.Məmmədov iddia edib ki, yaralamb hospitalda müalicə aldığı vaxtlarda icra hakimiyyətindən heç kim onunla maraqlanmayıb, baş çəkməyib, problemləri ilə maraqlanmayıb. O, başqa məsələlər barədə öz narazılığını bildirib.

Aida Nağıyeva müraciətində sonra bildirir: "Arzu Məmmədov Müdafiə Nazirliyinin Mərkəzi Hərbi Klinik Hospitalında müalicə olunub. Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri ilə birgə onun valideynləri ilə görüş keçirib, hər cür köməklik və dəstəyini göstərərək onlara lazımı diqqət və qayğı ilə yanaşıb. Arzu Məmmədov Gəncə şəhərində pasport qeydiyyatında olduğu üçün onun mənzil məsələsi Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun Gəncə şəhər şöbəsinin səlahiyyətlərinə aiddir.

əlaqədar Cinayət Məcəlləsinin 178.2.2, 178.2.3 və 178.2.4-cü (dələduzluq) maddələri ilə cinayət işinə başlayaraq araşdırma aparıb.

Onu da qeyd edim ki, rayon icra hakimiyyətinin müraciəti əsasında hətta İlhamə Bayramovanın yaşadığı mənzilə rayon məhkəməsinin, polis şöbəsinin, prokurorluğun, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin əməkdaşlarının, həmçinin İlhamə Bayramovanın özünün və atasının iştirakı ilə baxış keçirilib, operativ olaraq qaldırılmış məsələ RİH-də gecə saat 3-ə kimi hər tərəfli araşdırılaraq

də maraqlı şəxslər, o cümlədən şikayətçi Arzu Məmmədovun özü də məlumatlandırılıb.

Müraciətdə daha sonra bildirilir ki, Arzu Məmmədovla İlhamə Bayramovanın arasında olan borc pul mübahisəsinin 2 il 6 ay bundan əvvəl baş verməsinə və A.Məmmədovun həmin məzmunlu şikayətinin əsassız olması barədə Daşkəsən Rayon Prokurorluğu tərəfindən 13.11.2017-ci il tarixdə qərar qəbul edilməsinə baxmayaraq, o, həmin qərardan bu günədək heç bir yuxarı instansiyalara şikayət və narazılıq bildirməyib. Aida Nağıyeva iddia

Prezident seçkisi əfv və amnistiyaya təsir edəcək - gözlənti

İlqar Məmmədov və Əziz Orucovadan xəbər var; **Novella Cəfəroğlu:** "100 illiyədək iki dəfə də əfv veriləməsi mümkündür..."

Azərbaycanda son günlər müzakirə edilən mövzuların biri də əfv və amnistiyadır. Artıq gələn ay əfv sərəncamının veriləcəyinə hər kəs inanır. İntensiv şəkildə keçirilən Əfv Komissiyasının iclasları da bunu deməyə əsas verir.

Bu ilin mayında isə amnistiya aktının veriləcəyi ilə bağlı xəbərlər səngimək bilmir. Əfv və amnistiya xəbərlərinin Azərbaycanda 11 aprele prezident seçkilərinin təyin edilməsi günlərinə təsadüf etməsi sərəncam və aktın olacağına inamı daha da artırır. Xüsusilə də əfv sərəncamının prezident seçkilərindən öncə olması bu sərəncamın daha geniş olacağını deməyə əsas verir. İctimaiyyət və beynəlxalq aləmin diqqət mərkəzində olan siyasi məhbusların Novruz əfvində azad edilməsinə inam var.

İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun üzvü Novella Cəfəroğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında prezident seçkisinin əfv və amnistiyaya mütləq təsirinin olacağını bildirdi: "Bu qərarla bir çox məhbuslar azadlığa çıxacaq. Seçkilərdən sonra da əfv veriləməsi mümkündür. Çünki qarşıdan Cümhuriyyətin yüz illiyi, mərhum prezident Heydər Əliyevin isə anadan olmasının 95 illiyi gəlir. Amnistiya olmasa belə, iki dəfə də əfv veriləməsi mümkündür. İnanıram ki, siyasi məhbusların bir çoxunu azadlıqda görəəcəyik. Ola bilər ki, bu sərəncamla verdiyimiz siyahıdakı şəxslərin hamısı azadlığa çıxsın. Siyasi məhbus problemi artıq aradan qalxmaldır. Azərbaycandan kənar da bir sıra hadisələr baş verir. Azərbaycan xarici siyasətini tam rahat şəkildə aparmaq üçün siyasi məhbus problemini birdəfəlik həll etməlidir. Əfvlə bağlı siyasi məhbus siyahımızı artıq vermişik. Bu baxımdan əfv verilənə qədər görəəcəyimiz elə bir iş qalmayıb".

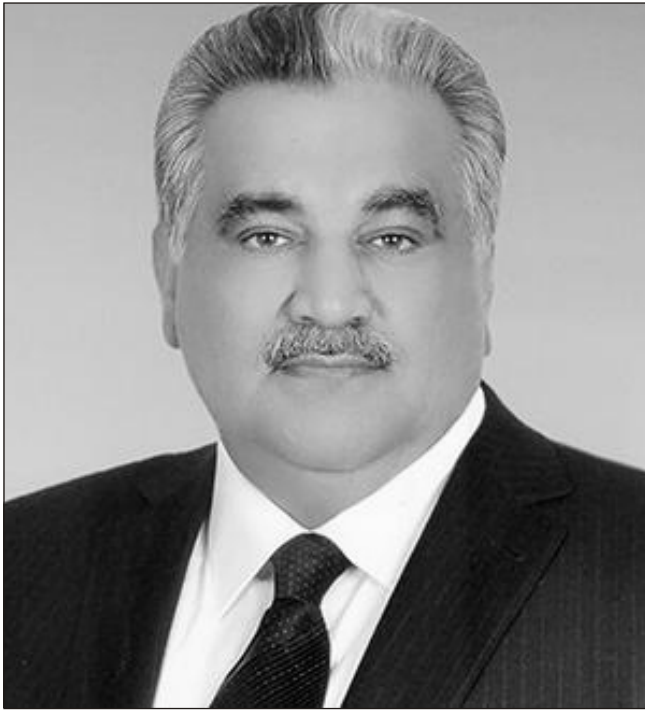
Bu arada REAL sədri İlqar Məmmədovla bağlı Azərbaycan hökumətinin cavab vermək üçün martın 1-nə qədər Avropa Şurası tərəfindən qoyulan vaxtın bitməsinə yarım ay qalır. Bu günlərdə rəsmi Bakının beynəlxalq quruma cavab verəcəyi gözlənilir. Bununla bağlı qəzetimizə danışan REAL sədrinin həyat yoldaşı Vəfa Məmmədova öncəliklə onun son durumu barədə məlumat verdi: "Bu həftənin şənbə günü İlqarla görüşməliyəm. Amma hələ dəqiq deyil. Sonuncu dəfə telefonla iki gün öncə danışdıq. Hər şey qaydasındadır. Prezident seçkilərinin vaxtının öne çəkilməsi ilə bağlı öz mövqeyini bildirib. Sosial şəbəkələr və mətbuatda yayılıb. İlqarın müdafiəsinə qoşulan xarici vəkile görüş üçün icazə verilməlidir. Hələ ki görüşə icazə verilməsi ilə bağlı bir xəbər yoxdur. İcazə veriləndən sonra xarici vəkil Azərbaycana gələ bilər, skype ilə də görüşə icazə verilə bilər. Düşünürəm ki, martın 1-nə qədər Azərbaycan tərəfi İlqarla bağlı müraciətə cavab verəcək. Gözləntilərimiz var. Artıq ayın birinə az müddət qalıb".

"Kanal 13" internet televiziyasının həbsdəki rəhbəri Əziz Orucovun isə fevralın 20-də apelyasiya şikayətinə baxılacaq. Kanal rəhbərinin ailəsi ilə açıq görüşünə hələ də maneələr yaradılır. Bu barədə onun həyat yoldaşı Lamiyə Orucova məlumat verdi: "Bizim görüşlə bağlı problemimiz hələ də öz həllini tapmayıb. Ötən həftənin ikinci günü görüşmüşəm. Həftənin ikinci günü görüş günləridir. Bu gün də görüşə gedəcəm. Sonuncu dəfə Əzizlə dünən danışdım. Ümumi durumu yaxşıdır, səhəti də normaldır. Saxlanma şəraitindən də elə bir problemi yoxdur. Hər kəsə xüsusi salami var. Bu görüşdə də böyük ehtimalla açıq görüş verilməyəcək. Səbəbi barədə heç nə demirlər. Məhkəməsi ayın 20-də olacaq. Onun müdafiəsinə daha bir vəkil qoşulub. Bu, Bəhrüz Bayramovdur".

□ Cavansir ABBASLI
"Yeni Müsavat"

"Bu, Əhəd Abiyevə qarşı şər-bohtan kampaniyasıdır!"

Daşkəsən icra hakimiyyəti ittihamlara cavab verdi

Bu müsahibə yayıldıqdan sonra Arzu Məmmədovun əmisi qızı, Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Sosial-iqtisadi inkişafın təhlili və proqnozlaşdırılması şöbəsinin müdiri müavini Aida Nağıyevanın adından mətbuata, o cümlədən "Yeni Müsavat"ın elektron ünvanına müraciət ünvanlanıb.

A.Nağıyeva müraciətində bildirir ki, əmisi oğlu Arzu Məmmədov haqda bəzi məsələlərə aydınlıq gətirmək istəyir.

Müraciətdə bildirilir ki, Gəncə şəhərində qeydiyyatda olan Arzu Məmmədov 2016-cı ilin aprel döyüşləri zamanı yaralanarkən ölkə rəhbərliyinin diqqətindən kənar qalmamış, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı hörmətli cənab İlham Əliyev şəxsən müalicə olunan yaralı hərbiçilərin hər biri ilə görüş keçirərək onlara xüsusi tibbi xidmət göstərilməsi üçün tapşırıqlarını verib.

Bu məsələnin Daşkəsən rayonuna heç bir aidiyyəti və bağlılığı yoxdur.

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı müharibə iştirakçısı olan əlillərə və onların ailələrinə, xüsusilə şəhid ailələrinə həssaslıqla yanaşıb, hər zaman onlara yüksək səviyyədə xidmət, diqqət və qayğı göstərir.

Qarabağ qazisi Arzu Məmmədov saytlarda yazır ki, Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti sabiq işçisi İlhamə Bayramovanın həbs olunmasına imkan vermir (*A.Məmmədovla İlhamə Bayramovanın arasında pul mübahisəsi var - "YM"*). Halbuki Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı rayonda sələmə borc pul verən bir neçə şəxslərlə yaranmış problemlərlə əlaqədar, o cümlədən İlhamə Bayramova ilə bağlı rayon polis şöbəsinə şəxsən özü müraciət etmiş, şöbənin istintaq bölməsi də İlhamə Bayramovanın barəsində bu müraciətlə

müzakirə edilib və hüquqi qiymət verilməsi üçün rayon hüquq-mühafizə orqanlarına İlhamə Bayramova ilə bağlı, həm də rayonda sələmə pullar verənlərlə bağlı tədbir görülməsi üçün aidiyyəti göstərişlər verilib".

Müraciətdə deyilir ki, istintaq zamanı məhkəmənin qərarı əsasında əldə edilmiş telefon danışıqlarının siyahısı və digər texniki qurğulardan ötürülən sübutlar əsasında Arzu Məmmədovla onun qohumu İlhamə Bayramova arasında mübahisənin, Arzu Məmmədov tərəfindən İlhamə Bayramovaya sələmə verilmiş pulların İlhamə Bayramova tərəfindən qaytarılmaması ilə bağlı yaranması səbəbi hüquq-mühafizə orqanlarının apardığı araşdırmaların nəticəsində tam öz təsdiqini taparaq müəyyən edilib: "Daşkəsən Rayon Prokurorluğunda aparılmış obyektiv istintaq zamanı Arzu Məmmədovun arizəsində göstərdiyi xüsusatlar öz təsdiqini tapmamış, yazdıqları əsassız, böhtan sayılaraq cinayət işinin onunla bağlı hissəsinə 13.11.2017-ci il tarixli qərarla hissəvi xitam verilməmişdir.

Lakin İlhamə Bayramova digər cinayət əməllərinə yol verdiyinə görə dələduzluq maddəsi ilə təqsirkar bilinərək barəsində olan cinayət işi Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilmiş və hazırda məhkəmə baxışındadır. Arzu Məmmədovun qohumu İlhamə Bayramovaya sələmə verdiyi pullarla bağlı aralarında yaranmış mülki iddialı işin həlli Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin səlahiyyətlərinə aid deyildir".

Müraciətdə deyilir ki, məsələyə rayon hüquq-mühafizə orqanlarında araşdırılaraq hüquqi qiymət verilib və bu barədə

edir ki, əmisi oğlunun bu günlərdə məsələni mətbuatda gündəmə gətirməsi Əhəd Abiyevin ümumrayon hesabat yığıncağındakı çıxışı ilə bağlıdır. Onun sözlərinə görə, başçı Daşkəsən "Filizsaflaşdırma" ASC-nin özəlləşdirilməsinin gecikdirilməsini, bəzi şəxslərin kombinatda böhran yaratdığı üçün işçilərin əmək haqlarının verilməməyinin səbəblərini, müəssisədə ciddi maliyyə problemlərinin yaranması və külli miqdarda vəsaitin mənim-sənildiyini çıxışında açıqladıqdan sonra ona qarşı qara "piar" kampaniyasına start verilib.

A.Nağıyeva bildirir ki, Arzu Məmmədov 2008-ci ildən 2010-cu ilə kimi "Kapital Bank"ın Daşkəsən filialında kredit şöbəsində müfəttiş işləyib. Onun sözlərinə görə, A.Məmmədov həmin dövrdə bəzi şəxslərə faizlə sələmə pul verib, filialın sabiq müdiri Rauf Yusifovu şərhləyərək onun işdən çıxarılmasına nail olub: "Kredit müfəttişisi işləyən Arzu Məmmədov bir müddət filial müdiri vəzifəsini icra edərək ayrı-ayrı vətəndaşlara sələmə və kreditə verdiyi pullarla bağlı bankda yaratdığı ciddi problemlərə görə işdən azad edilib. Sonra da o, rayondan qaçıb gedərək hərbi hissələrin birində müddətdən artıq xidmət edən əsgər (MAXE) kimi xidmətə başlayıb.

Bildirirəm ki, Arzu Məmmədovun Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti ilə bağlı yaydığı məlumatlar şər-bohtan xarakterli olmaqla əsassızdır, ona və ailəsinə qarşı, ümumiyyətlə, hər hansı bir hədə-qorxudan söhbət belə gedə bilməz, o, bəzi maraqlı şəxslərin təsiri altına düşərək onların qarayaxma kampaniyasına xidmət göstərir".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV,
"Yeni Müsavat"

Bakının böyük şəhər bələdiyyəsi yaradılacaq

Paytaxt yerli özünüidarə sistemində keçidə hazırladı; ekspertlərə görə, bələdiyyə o zaman effektiv olacaq ki, ona real səlahiyyətlər verilsin

Aprel ayında keçiriləcək prezident seçkilərindən sonra Azərbaycanda bir sıra istiqamətlərdə mühüm addımların atılacağı gözlənilir. Bu addımlardan biri isə Bakı şəhərində vahid bələdiyyə institutunun yaradılması olacaq.

Bununla bağlı "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, seçkilərdən sonra paytaxt meriyasının formalaşdırılması istiqamətində fəaliyyətlərə başlanacaq. Bakı bələdiyyəsinə seçkilərin qısa müddət ərzində keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycan 2001-ci ildə Avropa Şurasına üzv qəbul edildiyi vaxt üzərinə götürdüğü öhdəliklərdən biri də iri şəhərlərdə böyük şəhər bələdiyyəsinin yaradılması idi. O vaxtdan bəri dəfələrlə bu məsələ gündəmə gətirilsə də, hələlik müsbət sonluqla nəticələnməyib. Bələdiyyələr Bakının 11 rayonu üzrə ayrılıqda yaradılıb.

Bələdiyyə yerli özünüidarəetmə forması olduğundan, bunun əsasında sosial, səhiyyə, təhsil məsələləri, abadlıq işləri, həm də həmin ərazidə yaşayan insanların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması dayanır. Buna görə də Avropa Şurası Yerli və Regional Hakimiyyətlər Konqresi yerli özünüidarəetmə ilə bağlı 2003 və 2007-ci illərdə üzv ölkələrə verdiyi tövsiyələrdə vətəndaşların qərar qəbulu prosesində iştirakının təmin edilməsini təklif edir.

Hazırda Bakı şəhərində icra hakimiyyətinin mülkiyyətində olan əmlakın icarəsindən alınan vergilər, avtomobil dayancaqlarına görə ödənişlər, bəzi növ reklam ödənişləri, icra hakimiyyətinə daxil olan ayrı-ayrı müəssisələrin təsərrüfat hesablı gəlirlərindən ayrımlar, hüquq və fiziki şəxslərin könüllü yardım və ianələri Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin büdcəsinə toplanır. Bu qurumun ictimai hesabatlılığı çox cüzi səviyyədədir. Belə ki, BŞİH-in büdcəsinin bütün gəlir və xərcləri barədə ən adi məlumatları belə əldə etmək mümkün deyil.

Bakı şəhərinin idarəetməsi seçkilərlə bağlı üçün maliyyə muxtariyyəti yoxdur, kənarından investisiya, qrantlar cəlb edə bilmir.

"Yeni Müsavat"a danışan Bələdiyyə Alyansının koordinatoru Abel Bayramov deyir ki, Azərbaycan Avropa Şurasına üzv olan yeganə dövlətdir ki, onun böyük şəhər bələdiyyəsi yoxdur: "Bakı şəhərində çoxsaylı bələdiyyələr fəaliyyət göstərir. Halbuki Bakı özü vahid bir orqanizmdir, burada infrastruktur vahidliyi mövcuddur. Bu infrastrukturun idarə olunması Bakıda böyük şəhər bələdiyyəsinin yaradılmasını zəruri edir".

Ekspert deyir ki, Bakıda böyük şəhər bələdiyyəsi yaradılarkən müxtəlif variantlardan istifadə oluna bilər: "Belə ola bilər ki, Bakı böyük şəhər bələdiyyəsi də yaradılsın, yerli rayon bələdiyyələri də qalsın. Bu şübhə ki, hər birinin dəqiq səlahiyyətləri müəyyənləşdirilsin. Eyni zamanda Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti də saxlana bilər, bu halda yerli ictimai xidmətlərlə bağlı fəaliyyətlər bələdiyyəyə verilməlidir. Yeni bu sahədə hansısa yeni dünya kəşf etməyə ehtiyac yoxdur, kifayət qədər uğurlu təcrübələr var. Yeter ki, istək olsun, uyğun variant tapmaq asandır".

A.Bayramovun fikrincə, Bakıda böyük şəhər bələdiyyəsinin yaradılması bütövlükdə Azərbaycanda bələdiyyə institutunun inkişafına mühüm töhfə verə bilər: "Biz bir neçə dəfə təklif etmişdik ki, çoxsaylı xırda bələdiyyələrdənsə, iri bələdiyyələrə keçilməsi daha əlverişlidir. Daha sonra xeyli sayda bələdiyyələr birləşdirildi. Lakin zaman göstərdi ki, birləşmə ilə yanaşı, bələdiyyələrə öz fəaliyyətlərini təmin etmək üçün əlavə səlahiyyətlərin də verilməsi zəruridir. Bakıda böyük şəhər bələdiyyəsinin yaradılması o zaman effektiv olacaq ki, ona real səlahiyyətlər, status verilsin".

Mütəxəssis bildirir ki, Bakı şəhərinin bələdiyyəsi yaradılan zaman normal səlahiyyətlər verilərsə, onun özünü təmin etmək imkanları geniş olacaq: "Hazırkı məhdud səlahiyyətlər çərçivəsində belə şəhər bələdiyyələrinin özünü təmin etmək imkanları kənd bələdiyyələrindən daha yüksəkdir. Bakının potensialı elədir ki, hətta bu səlahiyyətlərlə belə yaradılacaq bələdiyyə maliyyə imkanları yetərincə olacaq. Böyük Bakı bələdiyyəsinə hansı səlahiyyətlərin verilməyi ciddi müzakirə olunmalıdır, bizim də bununla bağlı bir neçə dəfə təkliflərimiz olub. Əsas odur ki, işlərə başlansın".

Milli Məclisin üzvü, millət vəkili Vahid Əhmədov da hesab edir ki, Bakıda vahid bələdiyyə institutunun yaradılmasına ehtiyac var: "Ümumiyyətlə, Azərbaycanda bələdiyyələrin inkişafı üçün müəyyən işlər görülməlidir, səlahiyyətlərin dəqiqləşməsi və sair. Bakıya gəlincə, bura turizm mərkəzinə çevrilib, turist axını artıb. Paytaxt kimi bələdiyyəsinin olması da vacibdir. Ola bilsin, Prezident Administrasiyasında da bu barədə fikirlər var, amma bu kimi məsələlər cənab prezidentin səlahiyyətində olan məsələlərdir".

Millət vəkili deyir ki, bələdiyyə seçkiləri orqan olduğu üçün Bakı bələdiyyəsinə cəmiyyətdə tanınan, nüfuzlu şəxslərin seçilməsi vacib şərtlərdəndir.

□ **Dünya SAKIT,**
"Yeni Müsavat"

11 aprel prezident seçkisi ilə bağlı siyasi partiyaların mövqelərini dəqiqləşdirməkdə, qərar və rəylər isə seçki hazırlıqları istiqamətində işlərə başlamaqdadırlar.

Hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının bütün rayon təşkilatlarında seçki ilə bağlı toplantılar keçirilir. Baş nazirin müavini, YAP sədrinin müavini, icra katibi Əli Əhmədov prezident seçkisi partiyasının səlahiyyətli nümayəndəsi təyin edilib. YAP-dan verilən məlumata görə, Ə.Əhmədov Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq, 2018-ci il fevral ayının 12-dən aprel ayının 11-nə qədər baş nazirin müavini dövlət vəzifəsində ödənişsiz məzuniyyətə çıxıb.

Digər məlumata görə, YAP bu dəfə seçki kampaniyasını əsasən gənclərin aktiv iştirakı ilə aparacaq. Yerlərdə gənclərin seçki kampaniyasında aktiv iştirakına nail olunacaq.

Fevralın 12-də deputat Zahid Oruc prezident seçkisi namizəd olacağını açıqlayıb. Bu barədə Z.Orucun özü məlumat yayıb. Z.Oruc bununla bağlı Azərbaycan vətəndaşlarına müraciətində qeyd edib ki, partiya mənsubiyyətinə malik deyil, lakin Azərbaycan parlamentində böyük fəaliyyət təcrübəsi qazanıb, sadə, əliqəbarlı ailənin övladı kimi zəhmətkeş insanların, ölkənin maddi sərvətlərini yaranan çoxluğun təmsilçisidir: "Hakimiyyətə qarşı fərqli ideya-siyasi düşürgədə olduğunu deyənlərdən

nin Məclisə aid olduğu diqqətə çatdırılıb. Çıxış edən Məclis üzvlərinin bir qismi Əli Əliyevin namizədliyinin artıq elan olunduğunu və cəmiyyətə bununla bağlı qəti mesajlar verildiyini əsas götürərək, 11 aprel seçkilərinə qatılmağın zəruriliyini vurğulayıblar. Bununla belə, Məclisin bir sıra üzvləri ölkədə normal siyasi fəaliyyət imkanlarının məhdudlaş-

Seçki prosesini aktiv mərhələyə keçdi

Əli Əhmədov seçkiyə görə baş nazirin müavini vəzifəsinin icrasını dayandırdı; bir neçə şəxs namizədliyini açıqladı...

Əli Əhmədov

Əli Əliyev

Zahid Oruc

Qudrat Həsənquliyev

Razi Nurullayev

kənarda milyonla insan heç bir partiyalı vəsiqə daşmır. Elə isə onların birgə səsini çevrilə bilərik. Ona görə biz heç bir inqilabi yola, düşmənçilik və qisasçılıq yayan baxışlara, müharibəni hakimiyyət dəyişikliyi üçün arzulayan kəsimlərin niyyətlərinə meydan açmağa bilmərik. Yaxud xarici müdaxilə vasitəsilə ölkənin taleyini müəyyənləşdirməyə və siyasi münasibətləri aydınlaşdırmağa çalışanlarla bir yerdə olmaq da çətindir. Beləliklə, ötən 27 ildə mətinləşən və böyük siyasi yetkinlik həzrətə keçən xalqımızın layiqli övladlarına güvənərək, bir qrup işıqlı insanı vahid platformada birləşdirmək və onların qiymətli təklif və ideyalarını səfərbər etmək naminə şəxsi təşəbbüsümüzü prezident seçkilərinə qatılmaq üçün öz namizədliyimizlə çıxış etməyi qərara alırıq. Biz yüzlərlə insanın məsləhətimizə çevriləcəyini inanırıq və ümid edirik ki, rəsmi bəyanatımızdan sonra yaradılacaq təşəbbüs qrupuna qoşulan bacı və qardaşlarımızın sayı artacaq".

O, Azərbaycan vətəndaşlarını seçkidə feal iştirakı çağıraraq bildirib ki, seçkilərin nəticələri birinci növbədə xalqa lazımdır.

Fevralın 11-də müxalif Vətəndaş və İnkişaf Partiyası (VIP) Məclisinin seçkilərlə bağlı iclası keçirilib. Müzakirələrin əvvəlində VIP-in 2017-ci il mayın 28-də keçirilmiş IV Qurultayında partiyanın sədri Əli Əliyevin prezidentliyə namizədliyinin elan olduğu bildirilərək, 11 aprel seçkilərində iştirak etmək və ya etməmək haqqında qərar vermək səlahiyyəti-

dirdiyini, seçki mühitinin olmadığını və müxalifət düşürgəsinin mühüm hissəsinin 11 aprel seçkilərinə qatılmadığını öngörürək, boykot qərarının verilməsinə çağırıblar. İclasda seçkidə iştirak və boykot tərəfdarlarına öz mövqelərini daha dərinləndirən əsaslandırmaq üçün əlavə çıxışlara şərait yaradılsa da, 11 aprel seçkilərinə münasibətdə konsensusun əldə edilməsi mümkün olmayıb. Tərəflərin öz mövqelərində qəti dayanıqlarını və VIP sədri Əli Əliyevin hazırda ölkə xaricində olduğunu nəzərə alan Məclis üzvləri iclasın fevralın 18-də davam etdirilməsini məqbul sayıblar.

Hakimiyyətönlü Ana Vətən Partiyası Ali Məclisinin də iclası keçirilib. Partiyanın mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, iclasda prezident seçkisi partiyasının iştirakı müzakirə edildi. Toplantıda 11 apreldə keçiriləcək prezident seçkisi YAP-ın namizədi İlham Əliyevin namizədliyinin müdafiə edildiyi ilə bağlı qərar qəbul olunub və seçkidə İlham Əliyevin qələbəsi uğrunda feal mübarizə aparılacağı bəyan edildi.

Müxalif KXC-nin sədr müavini Xəzər Teyyublu isə bildirib ki, KXC-nin növbədənəkar prezident seçkisi iştirakı, yoxsa imtina ilə bağlı qərarın 17 fevralda saat 11-də keçiriləcək Ali Məclisin iclasında verilməlidir.

Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (BAXCP) İdarə Heyəti isə növbədənəkar prezident seçkisi ilə bağlı dünən bəyanat yayıb. Sənəddə BAXCP İdarə

Heyəti partiyasının sədri, millət vəkili Qudrat Həsənquliyevin prezidentliyə namizədliyini irəli sürdüyünü bəyan edib.

Qeyd olunub ki, bir sıra radikal müxalif partiyalarının sonuncu seçkilərdən keçən 4 il 6 ayda nail ola bilmədiyi dəyişikliklərə son 6 ayda nail ola biləcəyini iddia edərək növbədənəkar prezident seçkilərinə qatılmadığını, bununla da bəzi xarici dairələrə Azərbaycan əleyhinə təbliğat kampaniyalarını genişləndirmələrinə zəmin yaratdığı təəssüf yaradır. Bəyanatda sonra deyilir ki, seçkilərdə vahid namizədlə iştirak dair bir sıra partiyalarla aparılan müzakirələr hələlik yekun nəticəyə varmıyab: "BAXCP seçkilərin rəsmən elan olunduğunu və bu səbəbdən partiyamızın seçkilərdə iştirakla bağlı qərar qəbul etməsi və seçkilərə hazırlığı üçün vaxtının məhdud olacağını öngörürək, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin növbədənəkar seçkilərinə öz namizədi ilə qatılır. BAXCP İdarə Heyəti prezidentliyə namizədlərin öz namizədliklərini geri götürmələri üçün Seçki Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş son müddətdədə vahid namizədin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı müzakirələri davam etdirəcəyini bildirir".

İdarə Heyətinin qərarına əsasən, partiya sədrinin müavini Elçin Mirzəbəyli BAXCP-nin səlahiyyətli nümayəndəsi, maliyyə şöbəsinin müdiri İlqar Məmmədov isə maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndə təyin

ediliblər.

Fevralın 12-də BAXCP sədri Qudrat Həsənquliyevin prezidentliyə namizədliyinin irəli sürülməsini təsdiqi üçün sənədlər Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim olunub.

Yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev isə məlumat verib ki, növbədənəkar prezident seçkisi iştirakı üçün "AXC" Təşəbbüs Qrupu adından sənədlərin tamamlanması işləri gedir: "Ağır yol olsa da, bunu seçdik, çünki Əbülfəz Elçibəyin də yolu heç zaman hamar və rahat olmayıb. Təşəbbüs Qrupunun adı "AXC" müəyyənləşdi. Bu ad hamımız üçün əzizdir. Bir çoxumuz üçün bu, Azərbaycan Xalq Cəbhəsi, bir çoxumuz üçün isə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini özündə ehtiva edir".

R.Nurullayev bildirib ki, seçkilərə inamla gedir: "Qışqırmağa, bağırmağa yox, xalqa aydın yol göstərməyə, siyasi və seçki mədəniyyəti sərgiləməyə, xalqın ürəyinə yol tapmağa, Azərbaycanı düşündürən, narahat edən global çağırışlara həll yolunu göstərməyə gedirik. Biz müasir, azad, stereotiplərdən və xarici asılılıqdan uzaq bir cəmiyyətin tərəfdarıyıq. Elçibəy davamçılığıdır. Azərbaycanın siyasət sahəsində 25 il boş-boşuna "at sürən", xalqın ümidlərini puça çıxaran uğursuz siyasətçilərə meydan oxuyan intellektual, mədəni, sivil, ölkəsinə, torpağına son nəfəsinə qədər sədaqətə bağlı bir nəslin nümayəndəsiyik".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

İşğalçı ölkə pat və dalan vəziyyətində

Qonşu ölkələr arasında iqtisadi inteqrasiya ən əvvəl dəmir yollarının inteqrasiyası, birləşdirilməsi ilə başlayır. Bu, yoxsa, ciddi iqtisadi əlaqələrdən danışmağa deyir. Potensial ola-ola, qonşular arasında iqtisadi əməkdaşlıq zəifdirsə, demək, ölkələr arasında siyasi bağlar da, qarşılıqlı etimad da, hətta insani-humanitar əlaqələr də zəif olacaq.

Bu xüsusda son illər bölgədə Azərbaycanın episentrində olduğu iri nəqliyyat və enerji layihələrinin bir-birinin ardınca həyata vəsiqə alması dostlarımızı sevindirdiyi qədər, düşmənlərimizi, xüsusən də Ermənistanı bir o qədər təlaşlandırır. Bu barədə az sonra.

İşğalçı ölkənin nəqliyyat və iqtisadi izolyasiyasını gücləndirən meqa-layihələrdən biri ötən ilin oktyabrında işə düşən Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu oldu. Fevralın 8-də işə inşası tamamlanan Astara (İran)-Astara (Azərbaycan) dəmir yolu üzərək ilk sınaq qatırı hərəkət edib. 6 vaqondan ibarət həmin qatarla Rusiyaya məxsus yüklər İrana çatıb.

Uzunluğu 10 km olan, "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizinin tərkib hissəsi kimi Qəzvin-Rəşt dəmir yolunun davamı sayılan Astara-Astara yolunun tam həcmdə işə düşməsi gələn ay, rəsmi açıqlardan sonra olacaq. Açıqları Azərbaycan və İran prezidentlərinin edəcəyi gözlənilir.

Regionda Azərbaycanın iştirakı ilə baş verən bu kimi mühüm gelişmələri bəlli səbəbdən ən çox təcavüzkar Ermənistan izləyir. Ancaq müşahidə eləməkdən savayı əlindən heç nə gəlmir. Öncə erməni xalqı öz qərarını verməlidir

İrəvanın "dəmir" təlaşı - Bakı

İrəvanın Ermənistanına yolunu bağlayır

Azərbaycan-Rusiya-İran ortaq dəmir yolu layihələri və üçlü sammitlər düşmənin tərəfini yuxusunu qaçıdırıb; Bakı regionda həlledici oyunçuya çevrilir; **erməni nəşri:** "Tehran bizim izqoy ölkə olduğumuzu göstərdi", "Varlı Azərbaycan viranə Ermənistanına həmişə təhlükə olacaq, zaman əleyhimizə işləyir..."

ki, onu və Ermənistanı blokada rejimində, böyük iqtisadi layihələrdən kənarda saxlayan bir hakimiyyətlə üzülüşsün, ya yox?

Yəni bu, ən əvvəl erməni tərəfinin problemi. "Yeni Müsavat" xatırladır ki, Bakı bu problemi erməni xalqının maraqları çərçivəsində uğurlu həll yolunu dəfələrlə bəyan edib.

Ermənistanın getdikcə daha ağır təcridə tuş gəlməsi isə bir sıra yerli analitiklər səviyyəsində açıq etiraf edilməkdədir.

Məsələn, "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, 1 in.am nəşrinin şərhçisi Sərkis Arsuruni dünənki məqaləsində yazır: "8 fevral hadisəsi göstərdi ki, Rusiya, İran və Azərbaycanın də-

mir yolu sistemlərinin inteqrasiyası baş verir. Bununla da regionda üç ölkənin iştirakı ilə yeni və perspektivli əməkdaşlıq platforması yaranmaqdadır. Bu isə öz növbəsində vaxtaşırı üç ölkə prezidentlərinin sammitini labüd edir (növbəti belə bir sammit Moskvada keçiriləcək - "YM"). Azərbaycanın mərkəzində olduğu bu layihə

adekvat deyil. Tehran isə İrəvanın Rusiya qadağalarını nə vaxt adlayacağını sonsuzca qəddər gözləyə bilməz. Beləcə, Ermənistanın Rusiyanın ayaqaltı dövləti statusu geridönməz şəkildə möhkəmlənir. Nəticə etibarilə bizim ölkə öz subyektivliyinin itirir və demək olar, regionun bütün inteqrasiya layihələrindən vurulub çıxarılır".

Erməni şərhçiyə görə, İrəvandan ötrü bu, həm də Qarabağ siyasətində uğursuzluq deməkdir: "Ermənistan üçün formalaşmış mahiyyət etibarilə belə bir pat və dalan konteksti İrəvanın Qarabağ siyasətinin əsassızlığını ortaya çıxandır. Status-kvonu saxlamağa köklənən bu siyasət gerçəkdə rəşional deyil. Nədən ki, status-kvo ön xətdə və ya hərbi müstəvidə formalaşmış balansdan daha çox, həm də Azərbaycanın və Ermənistanın iqtisadi inkişaf göstəricilərinin müqayisəsidir. Qarabağ konfliktinin mövcudluğu, sərhədlərin bağlı qalması Ermənistanın Rusiyadan asılılığını gücləndirir, onun iqtisadiyyatını inkişaf resurslarından məhrum edərək boğur. Bu kontekstdə Azərbaycan faktiki, bütün regional layihələrdə həlledici oyunçuya çevrilir. Bu isə labüd olaraq, iki ölkənin iqtisadiyyatının qeyri-bərabər, Ermənistanın xeyrinə olmayacaq inkişafına gətirəcək".

"Milyardlarla dollar gəliri olan Azərbaycan viranə qalmaqda olan Ermənistanına həmişə təhlükə olacaq. Belə bir aksiom-fakt bizim siyasi və dövlət sistemlərimizin qeyri-adekvatlığından, qeyri-rasionallığından xəbər verir. Ermənistan hakimiyyətinin apardığı siyasətin effektivlik göstəricisi danışıqlar prosesinin uzanması yox, əksinə, rəşional kompromislər əsasında münaqişənin tezliklə həlli olmalıdır. Vaxt gözləmir. Vaxt Ermənistanın əleyhinə işləyir. Danışıqlar prosesindən mümkün olanı əldə etmək üçün situasiyanı ağıllı başla dəyərləndirmək lazımdır", - deyər erməni təhlilçisi sonda əlavə edib.

Bu, həm də konfliktə süni surətdə uzatmaqla öz hakimiyyətinin ömrünü uzatmağa çalışın Sərkisyan rejiminə, bütövlükdə "Qarabağ klani"na xəbərdarlıqdır. Zaman indi həqiqətən işğalçının xeyrinə işləyir...

☐ "Yeni Müsavat",
☐ siyasət şöbəsi

İranın Azərbaycandakı səfiri Cavad Cahangirzadə bir sıra yerli siyasi, ictimai xadim və jurnalistin, o cümlədən Azərbaycan Demokrat Partiyasının (ADP) sədri Sərdar Cəlaloğlu, Vətəndaş və İnkişaf Partiyasının (VIP) sədri Əli Əliyevin İrana səfərini təşkil edib.

ADP-nin mətbuat xidməti məlumat yayaraq bildirib ki, səfərdə məqsəd İran İslam İnqilabının 39-cu ildönümü münasibətilə 10-13 fevral tarixlərində Tehrandə keçirilən bayram tədbirlərində iştirak etməkdir. Səfər çərçivəsində eyni zamanda İran İslam Respublikasının siyasi təmsilçiləri ilə və dövlət televiziyasında görüşlər də nəzərdə tutulub. Səfər 13 fevral tarixində başa

çatacaq.

Qeyd etdiyimiz kimi, VIP sədri, prezidentliyə namizədliliyi bu partiya tərəfindən irəli sürülən Əli Əliyev də fevralın 10-dan Tehrandə səfərdədir. Partiyanın mətbuat xidmətinin məlumatına görə, Əli Əliyevin bir neçə gün davam edəcək səfəri çərçivəsində İran prezidenti Həsən Ruhani, parlamentin türk əsilli deputatları və siyasi dairələrin

Azərbaycanın partiya sədrlərinin İrana dəvət edilməsinin səbəbi..

Kənan Rövşənoğlu: "Burada olduğum müddətdə şahidi oldum ki..."

təmsilçiləri ilə də görüşü nəzərdə tutulub.

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı Kənan Rövşənoğlu da İran İslam İnqilabının 39-cu ildönümü münasibətilə İrana dəvət olunub. Əməkdaşımız səfərlə bağlı təəssüratlarını bölüşüb:

"Bildiyim qədər İran hər il bu cür tədbir həyata keçirir. Yəni İran hökuməti müsəlman və müsəlman olmayan ölkələrdəki müsəlman icmaların, təşkilatlarında İslam İnqilabını tanımaq, təbliğ etmək, nəticələrini göstərmək üçün belə bir tədbirlər təşkil edir.

Bildiyiniz kimi, İran İslam

İnqilabı, ümumiyyətlə, müsəlman aləmində hələ ki qalıcı olan yeganə məqsədinə nail olmuş inqilabdır. Digər müsəlman ölkələrində dini inqilablər olub. Lakin onlar ya qalib gəlməyib, ya da ki, qalib gəlsə davam gətirə bilməyiblər.

Burada olduğum müddətdə şahidi oldum ki, dünyanın bir sıra müxtəlif ölkələrindən çoxlu jurnalistlər, ictimaiyyət nümayəndələri, dini sahədə çalışan alimlər, araşdırmaçıları, din xadimləri iştirak edir. Bu cür tədbirlər həm də sanki İranın tanıtım proqramıdır. Bildiyiniz kimi, İran Qərbin ciddi

sanksiyalarına məruz qalıb, sıxışdırılır, insan haqları ilə bağlı ittihamlar var. İran bu ittihamlardan xilas olmaq, həm də əksini sübut etmək, vəziyyətin deyildiyi qədər dramatik olmadığını göstərmək üçün bu cür tədbirləri təşkil edir. Burada Rusiyadan, Gürcüstandan, Türkiyədən, Suriyadan, Avropa, Yaxın Şərqi ölkələrindən dəvətlər olduğunu gördüm. Onlar arasında müxtəlif peşə sahibləri, o cümlədən həkimlər, diplomatlar da var.

Azərbaycandan gələn nümayəndələr arasında isə İslam Partiyası sədri və partiya-

nın nümayəndələri, o cümlədən partiyanın sabiq lideri Hacıağa Nurini gördüm, görüşdük".

Xatırladaq ki, fevralın 11-də İranda 1979-cu ildə baş vermiş İslam İnqilabının 39-cu ildönümü qeyd olunub. Belə ki, 39 il öncə monarxiya devrilib və ölkə İslam dövləti elan edilib.

Əvvəlki illərdən fərqli olaraq bu il İran tərəfi Azərbaycandan olan qonaqların Tehrandə bayram tədbirlərində iştirakına marağ göstərib.

☐ Xəlida GƏRAY
☐ "Yeni Müsavat"

Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn növbədənəkar prezident seçkisi, müxalifət partiyalarının seçkiyə münasibəti və digər məsələlər barədə "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırır.

- Pənah bəy, artıq əksər partiyaların seçki ilə bağlı mövqeləri ifadə olunub. Bir sıra müxalifət partiyaları seçkidə iştirak qərarını veriblər və namizədlərini irəli sürüblər, bəziləri seçkidə iştirak etməmək, bəziləri isə boykot qərarını elan ediblər. Sizin bu məsələyə münasibətiniz necədir? AXP-nin son qərarı nə zaman olacaq?

- Seçkidə iştirak etmək və ya etməmək hər bir siyasi təşkilatın suveren hüququdur. Mən onların hüquqlarına müdaxilə etməyin tərəfdarı deyiləm. Mənim şəxsi mövqeyim əvvəllər belə ifadə olunmuşdu ki, əgər İsa Qəmbər seçkidə namizəd olacaqsa, ona dəstək verilməsinin tərəfdarıyım. Bizim partiyanın ötən ilin dekabrında keçirilən qurultayının seçkidə iştirak etmək haqqında qərarı var idi. Lakin son qəti mövqenin müəyyənləşdirilməsi müxalifətin birliyi məsələsi prioritet götürülməklə, partiyanın Siyasi Şurasına və sədrinə həvalə edilmişdi. Bu həftə baş verən məsələləri, partiyaların da mövqelərini dəyərləndirərək yekun qərarı verəcəyik. Ümumiyyətlə, növbədənəkar seçkiyə bizim mövqeyimiz ötən həftə KXCP qərarında 9 siyasi partiyanın iştirak elədiyi görüşdə ifadə olunan açıqlama ilə üst-üstə düşür. Həmin partiyaların bəzilərinin hətta seçkidə öz namizədi ilə iştirak etmək haqqında qərarları var idi və bəziləri namizəd də irəli sürüb. Belə qısa müddət ərzində növbədənəkar seçki elan edilməsi hakimiyyətin namizədinin öz potensial rəqiblərini qeyri-bərabər vəziyyətə salmaq motivasiyasını ortalığa qoydu. Çoxdandır müxalifət müxtəlif seçki islahatları aparılmasını tələb edirdi. Bu istiqamətdə hər hansı bir addım atılmadı. Bu həftə ərzində Xalq Partiyasının da seçki məsələsində mövqeyi elan ediləcək. Hər halda, seçkidə iştirak etməmək qərarının verilməsi gözləniləndir. Partiyamızın səlahiyyətli orqanının üzvlərinin bu məsələdə fikirləri nəzərə alınacaq. Mənim şəxsen özümün namizəd kimi iştirak etməyəcəyimi yəqinliklə söyləmək mümkündür.

- Partiyalarda seçkidə iştirak edib-etməmək, hətta iştirak etməmək məsələsində fikir ayrılığı ortadadır. Seçkiyə gəlməyənlərin bəziləri boykot qərarı veriblər, bəziləri isə sadəcə olaraq, seçkidə iştirak etməyəcəklərini bəyanatlarında elan ediblər. Boykotla seçkidə iştirak etməmək fərqlidir, yoxsa eyni anlama gəlir?

- Bu məsələnin hüquqi məzmunu bir qədər fərqlidir. Hətta ümumiyyətlə, seçkini boykot etmək çağırışının qeyri-qanuni olması barədə də bəzi rəylər zaman-zaman meydana gəlir. Amma burada hüquqi cəhətdən qadağancedici hansısa bir müddəalar yoxdur. Seçkini boykot etməklə iştirak etməyən məzmununda fərqlər də var.

- Təcrübə göstərir ki, boykot taktikası Azərbaycanda effektiv vermir və bu qərarı verənlərin özlərinin zərərində olur. Belə bir təcrübələr ortada ola-ola yenə də boykot qərarına gedilməsinin mənası qalır mı? Boykotun hansısa effekti olasıdır?

- Əslində cəmiyyətdə son dövrdə yaranmış ümumi siyasi

əmələ gəlməsi problemi Azərbaycan ictimai-siyasi həyatının ən ciddi problemlərindən biridir. Azərbaycan müxalifətinin də strateji vəzifələrindən biri kütləvi siyasi fəallığa nail olmaqdır.

- Seçkidə xalqın aktivləşdirilməsi və prosesə kütləvi cəlb olunmasının ən məntiqli yolu siyasi qüvvələrin seçkidə iştirak etməsi deyilmi?

Ona görə də artıq realılıqla, vəziyyətlə hesablaşmaq lazım gəlir. Sizə açığımı deyim; bizim partiyanın bəzi üzvləri Müsavat Partiyasının Məclisi seçkidə iştirak etməmək qərarını verdikdən sonra mənə müraciət etdilər ki, bəlkə seçkidə iştirak edərkən sonra mənə müraciət etdikləri kimi müxalifətin bundan sonra nə edəcəyi məsələləri barədə istər-istəməz də yaxın gələcəkdə olan inkişaf tendensiyalarını nəzərə alaraq müxalifətin özünün ümumi siyasi mövqelərini müəyyənləşdirməsi üçün hansısa bir nəticələr əldə olunması və yaxud bu prosesin başlanması üçün bir iş görülməlidir.

Ona görə də artıq realılıqla, vəziyyətlə hesablaşmaq lazım gəlir. Sizə açığımı deyim; bizim partiyanın bəzi üzvləri Müsavat Partiyasının Məclisi seçkidə iştirak etməmək qərarını verdikdən sonra mənə müraciət etdilər ki, bəlkə seçkidə iştirak edərkən sonra mənə müraciət etdikləri kimi müxalifətin bundan sonra nə edəcəyi məsələləri barədə istər-istəməz də yaxın gələcəkdə olan inkişaf tendensiyalarını nəzərə alaraq müxalifətin özünün ümumi siyasi mövqelərini müəyyənləşdirməsi üçün hansısa bir nəticələr əldə olunması və yaxud bu prosesin başlanması üçün bir iş görülməlidir.

özünün müxalifət mövqeyində olduğunu elan eləyən qüvvələrin də (hərçənd ki, belə qüvvələr demək olar yoxdur, uzağı bir-iki belə qüvvənin adını çəkmək mümkündür) mövqeyi dinlənilməlidir. Bundan sonra nə etməli və nə ediləcək, "bu status-kvo qalacaq mı, yoxsa hansısa dəyişiklik etmək lazımdır"

"Mənə namizədliyimi vermək təklifini etdilər"

Pənah Hüseyn: "Artıq realılıqla, vəziyyətlə hesablaşmaq lazım gəlir"

"Seçkini boykot etməklə iştirak etməməyin məzmununda fərqlər də var"

situasiya iqtidarın apardığı siyasətin nəticəsidir. Əksər vətəndaşlarda, ümumiyyətlə, seçkiyə qarşı bir laqeydlilik xeyli vaxtdır var. Vətəndaşların böyük bir hissəsi demək olar ki, heç bir seçkidə iştirak etmir, seçki proseslərinə passiv münasibət sərgiləyir. Yeni hətta hansısa təşkilatlar boykot qərarı verməsələr də, bu istiqamətdə təbliğat aparılmasa da vəziyyət belədir. Təcrübə göstərir ki, əhalinin üçdə ikisi seçkiyə laqeydlilik göstərir, səs verməyə gəlmir. O baxımdan da boykot çağırışı indiki məqamda bu və ya digər təşkilatın, sadəcə, siyasi mövqeyini ifadə etmək baxımından əhəmiyyətə malikdir. Hazırda seçkilərə münasibətdə kütləvi siyasi fəallığın

- Siyasi qüvvələr, siyasətçilər vəziyyəti götür-qoy edərək, ölçüb-biçərək qərarlarını qəbul ediblər və məlum nəticələrə gəliblər. Şəxsən mən aparıcı siyasi müxalifət partiyalarının "onlar seçkidə iştirak etsəydi, düzgün qərar qəbul ediblər, iştirak etməsəydi, müxalifətin, demokratiyanın maraq və mənafeələrinə zidd olardı" mövqeyində deyiləm. Boykotun da seçkilərin siyasi aktivliyinin yaranmasının əleyhinə olduğu kimi təqdim edilməsinin əleyhinəyəm. İndi hansısa bir qüvvənin bu qədər qısa müddət ərzində, seytnot vəziyyətində prezident seçkisi kimi böyük miqyaslı bir kampaniyanı aparıb seçicilərin siyasi fəallığına nail olacağı da gözlənilən və ağlabatan deyil.

liyimi vermək təklifini etdilər. Lakin mənim əvvəldən belə bir niyyətim olmayıb və indi də yoxdur. İndiki vəziyyətdə mənim mövqeyim ondan ibarətdir ki, hazırda prioritet və aktual olan seçki məsələsində mümkün qədər siyasi müxalifətin ümumi birlik, ümumi mövqə ortaya qoymasından ibarət olmalıdır.

- 30 ildir aktiv siyasətdəsiniz, çoxlu sayda seçki kampaniyalarında təşkilatçılıq işlərinə rəhbərlik etmişsiniz. Yeni seçki təcrübəniz kifayət qədərdir. O zaman nədən indiyə qədər heç vaxt prezidentliyə namizədliyinizi vermirsiniz?

- Prezident seçkilərində, xüsusən müxalifətin hakimiyyətə gəlmək şansı olan prezident seçkilərində - 1990-cı illərin

Şura, AXCP, Müsavat və digər partiyalar məlum qərarları qəbul etdikdən sonra bu situasiyada Pənah Hüseynin seçkidə namizədliyini verməsi nə siyasi fəallığa nail olmaq baxımından, nə də, ümumiyyətlə, Azərbaycanda demokratiya uğrunda mübarizənin maraq və mənafeələri baxımından hansısa bir müsbət nəticələrə səbəb olmaz. Əksinə, xeyli dərəcədə müəyyən zərərli fəsadları da olar. Bu, təkcə mənə aid deyil, bir neçə bu cür siyasətçidən danışmaq mümkündür. O baxımdan mənim rəyim bütün bu məsələləri götür-qoy edərək formalaşdırıb. Mən realist siyasətçiyəm. Yəqin ki, yaxın günlərdə yerdə qalan digər partiyaların da mövqeləri müəyyənləşəcək. KXCP-nin də son mövqeyi hələ müəyyənləşməyib. Mən fevralın 11-də Mirmahmud Mirəlioğlu ilə də bunlar barədə telefonda müzakirə apardım. Yalnız qərarlar verildi və bununla hər şey qurtardı kimi mövqeyindən davam eləmək olmaz. Ciddi bir şəkildə indiki siyasi vəziyyəti, o cümlədən müxalifətin bundan sonra nə edəcəyi məsələləri barədə istər-istəməz də yaxın gələcəkdə olan inkişaf tendensiyalarını nəzərə alaraq müxalifətin özünün ümumi siyasi mövqelərini müəyyənləşdirməsi üçün hansısa bir nəticələr əldə olunması və yaxud bu prosesin başlanması üçün bir iş görülməlidir.

- Sizin qeyd etdiyiniz 9 partiyanın bəziləri seçkidə iştirak etmək qərarındadır. Fikir ayrılığının olduğu buradan aydın görünür. Belə bir durumda keçiriləcək toplantının nəticəsi necə ola bilər?

- Keçiriləcək görüşdə seçkidə iştirak edib-etməmək məsələsi artıq müzakirə olunmamaqdadır. Artıq bu məsələ əksər siyasi qüvvələr üçün əhəmiyyətli dərəcədə yekunlaşıb. Bir neçə təşkilat var ki, yəqin onların da qəti mövqeləri bu həftə aydınlaşacaq. Hər halda, seçkidə iştirak etmək qərarı vermiş, amma

mi" kimi suallara da cavab vermək lazım gələcək. Müzakirələrin, məsləhətləşmələrin aparılmasını vacib sayıram. Hər halda, müxalifət vəziyyəti götür-qoy edib cəmiyyətə özünün bu situasiyadan çıxış yolları haqqında baxışlarını, planlarını təqdim etməlidir. Qeyri-müəyyənliliyin aradan qalxmasına nail olmalıdır.

- Milli Şura elan edib ki, mart ayından mitinqlərə start verəcəklər. Seçkidə iştirak etməyən bütün qüvvələrlə, boykot qərarı verənlərin birgə mitinq keçirməsi gözləniləndir, yoxsa mümkün görünür?

- Milli Şuranın mitinq məsələsi bir detaldır. Bundan öncə daha ümumi xarakterli məsələlərin aydınlaşdırılmasına, razılaşdırılmasına ehtiyac var. Konkret olaraq bu və ya digər aksiyada iştirak eləyib etməmək məsələsi isə bir qədər fərqli məsələdir. Məsələn, Milli Şuranın bundan əvvəl də elan elədiyi bir sıra mitinqlərdə, digər siyasi partiyaların aksiyalarında mitinq qərarının konkret təmsil elədiyi təşkilatda olub-olmamasından asılı olmayaraq iştirak eləyən siyasətçilər və onların tərəfdarları var. Mən məsələni bir qədər daha böyük çərçivədə təsvir etmək istədim. Antidemokratik seçkilərlə bağlı kütləvi aksiyaların keçirilməsi isə başqa bir məsələdir. Bu, vətəndaşların da, siyasi partiyaların da hüququdur. Hər bir vətəndaşın və siyasi təşkilatların seçkidə təşviqat aparmaq hüququ var. Təşviqat isə lehinə olmaya da bilər. Bunun özü də hər kəsin hüququdur.

- Seçki apreldə deyil, 6 ay sonra - oktyabrda keçirilsəydi, müxalifət üçün nə isə dəyişəcəkdimi?

- Sizin dediyinizə kontr-sual cavab vermək daha məqsədəuyğundur. Əgər apreldə seçkiyə gəlməklə, oktyabrda seçki olması arasında fərq yoxdursa, onda nədən 6 ay öncəyə - növbədənəkar seçki qərarı verdi? Oktyabrda seçki olsaydı, o zamana qədər müəyyən hazırlıqlar gedəcəkdi. Hətta apreldə növbədənəkar seçki heç olmasa ötən ilin oktyabr-noyabr ayında verilə bilərdi ki, siyasi qüvvələrin hazırlıq üçün vaxtı olsun. Bu da olmadı. Müxalifətin etirazı nə üçün növbədənəkar seçki elan edilməsindən daha çox, təyin olunan seçkinin kampaniyasının başlanmasına cəmi 3-4 qalmış elan olunmasıdır.

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Deputat, YAP icra katibinin müavini, prezidentin üç səlahiyyətli nümayəndəsindən biri olan Siyavuş Novruzov prezident seçkisi mövzusunda "Yeni Müsavat"a müsahibə verib, maraqlı fikirlər səsləndirib. Müxalifətə boykot qərarına özünəməxsus mövqe nümayiş etdirən YAP funksioneri ilə müsahibəni təqdim edirik:

- Siyavuş bəy, budəfəki seçkidə də prezidentin maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi seçilmisiniz. Hər halda, maraqlıdır, niyə məhz maliyyə məsələləri?

- (Gülür). Mən 25 ildir ki, o işə baxıram. 1993-cü ildən bu tərəfə, istər ümummilli liderin, istərsə də cənab prezidentin seçkilərində, o cümlədən parlament seçkilərində partiyanın səlahiyyətli nümayəndəsi olmuşam, özü də bu sahə üzrə. Yəqin ki, etimadı o sahədə doğrultmuşuq ki, bizə maliyyə məsələlərini həvalə edirlər.

- Aparıcı müxalifət partiyalarının seçkini boykot qərarını necə qiymətləndirirsiniz?

- Birinci onu qeyd edim ki, Azərbaycanda azad, ədalətli, demokratik seçki keçirmək üçün bütün mühit və şərait var. O şəxslər ki, boykot qərarını qəbul edirlər, onların heç bir sosial bazası yoxdur. Bilirlər ki, burada 40 mindən artıq seçici imzasını toplamaq lazımdır, böyük bir seçki kampaniyasını həyata keçirmək üçün tərəfdarlar tələb olunur. Bu adamlarda bunların heç biri yoxdur. O baxımdan da bunların belə qərar verməsi bəlli idi və mövqe bildirməsi. İkincisi, bu gün onlar bütün müxalifət partiyalarını təmsil etmir. Müxtəlif kateqoriyaya aid olan müxalifət var. Burada da qərar verənlər ancaq xaricdən maliyyə dəstəyi alan, onların maliyyəsi, tapşırığı əsasında qərar qəbul edən partiyalardır. Bu, nə onların üzvlərinin, nə də rəhbər strukturların qərarı deyil. Bu, sadəcə olaraq, hansısa bir ölkənin səfirinin, hansısa beynəlxalq təşkilatın, yaxud QHT-nin bunlara tapşırığının əsasında olan məsələdir. Bu, birinci dəfə deyil ki. Biz Azərbaycanda evvəllər də belə halların şahidi olmuşuq. Onlar yaddan çıxarırlar ki, hakimiyyətin mənbəyi Azərbaycan xalqıdır. Azərbaycan Konstitusiyasında da göstərilir ki, hakimiyyətin mənbəyi xalqdır. O baxımdan da xalq kimi seçəcək, o da seçiləcək. Belə olan təqdirdə artıq hansısa ölkənin, təşkilatın deyil, xalqın rəyi əsasdır və seçkidə rol oynayır.

- Hakim partiya seçkidə iştirak etmək üçün ölkə müxalifətinə, boykot və iştirak etməmək qərarı vermiş qüvvələrə çağırış edə bilirmi ki, onlar da seçki prosesinə qatılsın?

- Xatırlayırsınızsa, vaxtilə də belə hallar olub. 1998-ci ildə də mən cənab prezidentin səlahiyyətli nümayəndəsi idim. Onda həтта müddət keç-

məsine baxmayaraq, ümummilli lider Heydər Əliyev öz prezident səlahiyyətlərindən istifadə edib, seçkinin müddətini 3 ay da uzatdı. Elçibəy başda olmaqla, digərlərinə də rəsmi qaydada müraciət yazdı ki, demirdiniz müddətin azlığı sizə imkan verməyəcək? Əlavə edirəm, gəlin, açıq mübarizədə iştirak edək, seçkiyə qatılmaq! Ancaq yenə də müxtəlif

hanədir. Bunların heç bir şansını yoxdur. O baxımdan da bu addımı atırlar. Əgər keçmiş tarixə nəzər salsaq, 1905-1907-ci il rus inqilabı dövründə Leninin bir şüarı var idi. İnqilaba qədər o deyirdi ki, seçkini boykot edək, 1905-1907-ci ildən sonrakı Duma seçkilərində deyirdi "Qatılın!" Sual olunurdu ki, biz indi niyə Dumaya seçkilərə qatılmayıq? Deyirdi artıq bur-

də iştirak edir. Məgər Türkiyədə ancaq bu qədər partiya var. Yaxud ABŞ-da 100-ə yaxın siyasi partiya qeydiyyatdan keçib, fəaliyyət göstərir. Lakin iki partiya seçkidə iştirak edir. Burada da kimsə özünün seçkiyə demokratik imici qazandıracağını düşünürsə, yanılır.

- Azərbaycandan öncə Ermənistan da prezident seçkiləri keçiriləcək. Qarabağ mə-

"Göstəriş verilsə, sabah qaça-qaça MSK-nın qabağında duracaqlar"

Siyavuş Novruzov: "Heç qohum-əqrəbaları da onlara səs verməyəcəkdi; o adamlar yarım faiz, bəlkə ondan da az səs toplasalar, böyük şeydir"

Prezidentin səlahiyyətli nümayəndəsindən müxalifətə: "Kimləri yığib boykot edəcəksən?"

bəhənələr başlandı. Yox, onda icazə verin, Azadlıq meydanında tədbir keçirək, nə bilim daha nələr. Ancaq bəhənələr səsləndirdilər ki, açıq mübarizədən qaçırlar. Aydın məsələdir ki, bunlar bu gün bizim namizədə heç cür alternativ ola bilməzlər, bunu əzərlər bilərlər. Azərbaycanda o adamlar yarım faiz, bəlkə ondan da az səs toplasalar, böyük şeydir. Heç qohum-əqrəbaları da onlara səs verməyəcəkdi, onlar bizim namizədə səs verəcəkdi, dəfələrlə biz bunu görmüşük. O baxımdan da hansı şərtləri ortaya qoysan belə, yenə başqa bəhanə tapacaqlar. Çünki onlara "ordan" göstəriş verilməyib. "Ordan" göstəriş verilsə, sabah qaça-qaça MSK-nın qabağında onlar duracaqlar.

- Ötən həftə ABŞ diplomatı Bakıda həm iqtidar, həm də müxalifət nümayəndələri ilə görüşdü. Belə görünür ki, Vaşinqton vaxtın dəyişdirilməsində problem görmür, sadəcə, azad, ədalətli seçki keçirilməsini istəyir. Yuxarıda dediyiniz kimi, 98-ci il təcrübəsindən istifadə oluna bilirmi? Yeni seçkinin iki ay sonraya salınması mümkündürmü?

- Yox. Yenə deyirəm ki, bu barədə deyilənlər hamısı bə-

jua inqilabı olub. Ona görə də biz hər hansı seçkini boykot etməkdə acizik. Seçkini boykot edən qurumlar o qədər güclü olmalıdırlar ki, onu boykot edə bilsinlər, xalq səfərbər olunsun. Bu gün xalqın buna ehtiyacı yoxdur. Xalq özü deyir ki, günü bu gün seçki olsun, biz gələk, cənab prezidentə səs verək! Sən kimi boykot edəcəksən? Kimləri yığib boykot edəcəksən? Hansı təşkilatla, hansı qurumla? Bunların siyasi təşkilatları artıq dərnek səviyyəsindədir.

- Seçkinin müxalifətin iştirakı olmadan keçirilməsi onun legitimliyinə xələl gətirə bilərmi?

- Heç bir xələl gətirməyəcək. Elə bir şey yoxdur. Bunlar ancaq baş aldatmaqdır ki, eger müxalifət iştirak etmirsə, demək seçki legitim deyil. Qəndə söhbət ondan gedir ki, alternativ olmalıdır. Vəssalam. Alternativ də kim namizəliyini irəli sürəcəkse, onlar olacaq. İki nəfər də iştirak edəcəksə, artıq kifayət edəcək. Bu seçki azad, demokratik, ədalətli hesab olunacaq və keçiriləcək. Hansı dünya ölkəsində olub ki, hansısa partiya iştirak etməyibsə, o seçki qeyri-demokratik adlandırılıb? Görürsünüz ki, Türkiyədə 3-4 partiya seçkilər-

sələsi bizi istər-istəməz düşmən ölkədəki proseslərə diqqət yetirməyə vadar edir. Siz işğalçı ölkədəki seçkilərdən nə gözləyirsiniz?

- Biz dəfələrlə görmüşük ki, Ermənistan da həmişə antidemokratik seçkilər keçirilib. Birincisi, Ermənistan da hərbi xunta, hərbi rejim hakimiyyətdədir. Ona görə də bu ölkədə hər hansı azad seçkidən söhbət gedə bilməz. Keçmiş prezident seçkilərində biz dəfələrlə şahidi olmuşuq ki, namizədləri güllələyiblər, seçkidə iştirak etmək istəyən şəxslər həbsxanaya atılıb, sərbəst toplaşma azadlığını pozublar, heç bir şərait yaratmayıblar və s. Biz Avropanın ayrı-ayrı dövlətlərində də görürük ki, atlarla, itlərlə sərbəst toplaşma azadlığına qarşı çıxırlar. Ermənistan da heç vaxt azad seçki olmayıb ki, biz onlardan bir nümunə götürək. Sadəcə olaraq, orada öyrədilmiş müəyyən müxalifət var ki, bəzi məsələlərdə hakimiyyətin dediyi ilə fəaliyyət göstərir. İkinci də Ermənistan özü də müstəqil dövlət deyil. Müstəqil dövlət olmaya-olmaya bu ölkə necə seçki keçirə bilər və orada bütün partiyalar iştirak edə bilər? Biz ATƏT və müxtəlif ölkələr qarşısında həmişə məsələ qoyuruq ki, bu, müstəqil ölkə deyil, Ermənistan tamam başqa bir ölkənin tapşırıqlarını yerinə yetirir, burada hansı azad seçkidən, mətbuat azadlığından, sərbəst toplaşma azadlığından söhbət gedə bilər? Ona görə də Ermənistanı seçkilər bizim üçün maraqlı deyil. Biz bütün dünya ölkələrindəki seçkiləri müşahidə etmişik, Ukraynadan başlamış, bütün Şərqi və Qərbi keçirilən seçkilərdə həm müşahidəçi kimi, həm onların seçki texnologiyalarını öyrənməklə əlaqədar olaraq. Mən Azərbaycan qədər azad, ədalətli, demokratik seçki keçirən ölkə görməmişəm...

□ Ehsad PAŞASOY
□ "Yeni Müsavat"

Boykotu boykot edənlərin qazancı

Halid KAZIMLI

Sonu 8-lə bitən illərdə müxalifətin seçkini boykot etməsi artıq ənənə şəklini alıb.

Bu ilk dəfə 1998-ci ildə baş verib, ikinci dəfə 2008-də olub, bir də indi, 2018-də olur.

Təbii ki, müxalifət yekcins təşkilat, vahid orqanizm olmadığı üçün boykot heç vaxt total səciyyə daşımayıb.

Məsələn, 1998-ci ildə ana müxalifət partiyalarının (Müsavat və AXCP) birləşdiyi Demokratik Konqres seçkini boykot qərarı versə də, AMİP bu boykot qərarına uymadı, seçkiyə getdi və gözənilməz bir şəkildə xeyli səs topladı.

2008-də aparıcı müxalifət partiyaları seçkiyə qatılmasalar da, hər halda müxalifət adıyla seçkidə iştirak edənlər oldu.

Bu il artıq Müsavat Partiyası və AXCP seçkini boykot taktikası seçib, amma digər partiyalar hər halda seçkidə iştirak edəcəklər.

Bu cür ölkələrdə total boykot taktikası da işə yaramır. Mütləq kimlərsə axına qarşı üzür və boykotun özünü boykot edir.

Hələ 27 il öncəyə ekskurs edərək, Ayaz Mütəllibovun ümumxalq səsverməsi ilə prezident seçildiyi dönməni xatırlayaq.

O zaman ölkədə cəmi iki güclü siyasi təşkilat vardı: kompartiya və AXC. Mərhum Elçibəyin rəhbərlik etdiyi AXC o dövrün konyukturasını, rus hərbi tirlinin basqısını, demokratik seçki mühitinin olmamasını əsas götürərək seçkidə iştirakdan imtina etdi.

Əvəzində yenəcə yaranmış ASDP-nin sədri Zərdüşt Əlizadə seçkiyə qatıldı, televiziya da etdiyi silsilə çıxışlarla özünə xeyli populyarlıq, müxalifətin boykotunu boykot etdiyinə görə isə qardaşı Araz Əlizadəyə isə deputat mandatı qazandı.

Amma 1998-ci il boykotunu pozan AMİP seçkidən o qədər uduşla çıxmadı. Düzdür, partiya seçkidə ciddi uğur qazanmışdı, xalqın böyük bir hissəsinin səsini almışdı, amma buna qədər güclü, təminatlı partiya olan AMİP-in çöküşü başlandı.

1998-ci ilin payızına qədər loyal müxalifət qüvvəsi sayılan partiya seçkidə göstərdiyi performansla artıq ana müxalifət partiyalarından çox da fərqlənmədiyini ortaya qoydu və iqtidar komandasından eyni boz sifəti gördü.

2008-ci il seçkisinin boykotçuları heç nə qazanmasa da, seçkidə iştirak edənlərin müəyyən qazancları oldu. Onların arasında deputat seçilənlər, özlərini tanıdanlar, ana müxalifət partiyaları ilə birlikdə olmadıqlarını göstərərək fərqli münasibət əldə edənlər vardı.

Bu il də, belə görünür ki, tanınmış siyasətçilər, xalq hərəkatının liderləri seçkiyə qatılmasalar da, onların yerini yeni, şöhrətə və təcrübəyə ehtiyacı olan gənc qüvvələr alacaq. Artıq bir neçəsi namizədiyinə irəli sürüb.

Bəs bu dəfəki boykot umulan nəticəni verəcəkmi?

Mümkün görünür. Özünü könlüllü şəkildə ölkə tarixinin ən mühüm prosesindən kənarda qoymaqla siyasi uğur qazanmaq mümkün deyil.

Eyni fikri seçkidə iştirakla bağlı da söyləmək olar. Yeni elə çıxmasın ki, hansısa partiya, yaxud tanınmış siyasətçi seçkiyə qatılmaqla dərhal siyasi uğur qazanacaq.

Ölkənin reallığı elədir ki, hər iki halda uduş yoxdur, hər iki riyazi tənliyin həlli boş çoxluqla bitəcək.

Sadəcə, onun üzərində düşünmək olar ki, bir partiya seçkidə iştirak edib uduzmaqla öz mövcudluğunu daha yaxşı qoruyub saxlaya bilər, yoxsa seçkiyə qatılmamaqla.

Təcrübə göstərir ki, birinci halda güclü və hökmran rəqib tərəfindən iddialı partiyasının sarsılması yönəlməmiş addımlar şiddətlənir və partiya istər-istəməz itkilər verir, daha da zəifləyir.

İkinci halda isə partiya sadəcə başını salamat saxlayır, amma ətrafına yeni qüvvələr cəlb edər, özünü yeni təməlküzləmə nöqtəsi kimi göstərə bilər.

Bundan başqa, prezident seçkisi kimi böyük və mühüm bir siyasi prosesdə iştirak etmək üçün böyük maliyyə resursları lazımdır. Bu isə ölkədə fəaliyyət göstərən heç bir siyasi qüvvədə yoxdur. Hər kəs bilir ki, üzvlük haqlarından və xırda-para ianələrdən əmələ gələn bütçə seçkidə iştirak etmək üçün yetərli deyil.

Azərbaycanın hazırkı siyasi sistemində dair təşbeh işlətmək vacibdirsə, bunu iki variantda etmək olar: iqtidardakı təkqarıya oyundur, bütün qollar özünü qarıya vuracaq. Müxalifətin durumu isə belə üstünə çevrilmiş tsibağanın vəziyyətinə bənzəyir, tam məhv etməyiblər, amma heç bir prosesə qarşı bilmir.

Biz kimik və hara gedirik?..

Hüseynbala SƏLİMOV

Bölkədə vaxtında dünyadakı separatizm ocaqları və separatçı tendensiyalar haqqında daha dolğun təsvürümüz olsaydı Qarabağla bağlı siyasətimiz başqa cür qurulardı.

Amma məsələnin qəlizliyi bundadır ki, nəinki Azərbaycanda, eləcə də Gürcüstanda və Moldovada separatçı tendensiyalar milli dövlət quruculuğunun ilk çağlarına təsadüf etdi - ilk dövrlərdə real hakimiyyət və səlahiyyətlər sovetin əlində idi, sonrakı vaxtlarda isə bu ölkələrin ərazilərindəki separatizm ocaqlarına təsir etmək üçün zəruri imkanları hələ yaranmamışdı.

Sovetlərdən həm də onların məkrli geosiyasi ambisiyalarını təhvil alan Rusiya isə bundan məharətlə istifadə edirdi və nəticədə də belə vəziyyət yarandı.

Bunları niyə deyirik? Yaxınlarda bir xəbər diqqətimizi cəlb etdi - ruslar Fransa prezidenti E.Makronun Korsikaya səfərindən yazmışdı. Həmin bölgə Fransanın ən narahat hissələrindən biridir və potensial separatizm ocağı sayılır.

Xüsusən də ki, yerli qanunvericilik institutuna seçkiləri millətçi - patriotlar udandan sonra vəziyyət bir az da qəlizləşib, sadəcə, bir məsələ var ki, varlı Kataloniyadan fərqli olaraq Korsikanın mərkəzi Fransadan iqtisadi və maliyyə asılılığı böyükdür, hər il Fransa hökuməti bölgəyə 2 milyard dollarlıq subsidiya ayırır.

Sözsüz, belə bir amil Korsikadakı mərkəzdənqaçma meyillərini istər-istəməz tormozlayır. Amma Korsika separatçıları Makronun səfərindən yenə də çox şey umurdurlar, fəqət, Fransa prezidenti onların istədiklərini nəinki dilə gətirmədi, əksinə bir daha Korsikanın Fransanın ayrılmaz hissəsi olduğunu bildirdi.

Fransa Minsk Qrupunun üç həmsədrindən biridir. Elə Makronun səfəri haqqında oxuyanda ağılımıza gələn ilk fikir bu oldu ki, nədən bəs Paris Dağlıq Qarabağ probleminə bu cür birmənalı mövqə tutmur və erməni separatizminə qəti şəkildə "yox" demir?

Desək ki, bu, hansısa bir konkret geosiyasi maraqlarla bağlıdır, heç də düz olmaz, çünki Parisin Ermənistanı geosiyasi maraqları qəti seçilmir və Rusiyadan fərqli olaraq onun Ermənistanı özünün regiondakı forpostuna çevirmək fikri də yoxdur və fransızlar üçün Dağlıq Qarabağ və erməni mövzusunu maraqlı edən yalnız sonuncuların Fransadakı çox güclü diasporudur.

Elə ABŞ-in da ermənilərə marağını şərtləndirən eyni amildir ki, biz gerek bunu nəzərə alaq, çünki, məsələn, ABŞ-İsrailiyyətlə siyasi kurs yürütməyə məhz güclü yəhudi lobbisi vadar etdi. Ona görə də unutmayaq ki, ABŞ-da və Fransadakı erməni lobbisi bizim üçün də, elə Türkiyə üçün də böyük bir problem ola bilər, ona görə artıq indidən biz Türkiyə ilə diasporlarımızı birləşdirmək haqqında düşünməliyik.

O ki qaldı E.Makron və Qarabağ məsələsinə, elə yaxınlarda Fransadakı erməni lobbisi onu Dağlıq Qarabağa səfər etməyə dəvət etmişdi, halbuki nəinki prezidentin özünün, hətta bu ölkənin yüksək çinli məmurunun da Dağlıq Qarabağ səfəri açıq diplomatik jest, hətta qondarma "DQR"-i Fransa hökumətinin tanınması kimi yozula bilirdi ki, buna da heç vaxt üç həmsədrdən biri olan Paris razı olmaz...

Ermənilərin hiyləgərliyi və simasızlığı, bilirsinizmi, nədədir? Bunların 90 faizi nəinki Dağlıq Qarabağın, heç Ermənistanın perspektivinə inanmır. Amma belə hal onlara Makronu Dağlıq Qarabağa dəvət etməyə mane olmur...

Əvvəlki yazılarımızda etnik separatizmin siyasi-hüquqi və geosiyasi tərəfləri haqqında çox yazmışıq. Ümumi halda götürdükdə, bu fenomen yalnız bəzi hallarda geosiyasi maraqlar üzündən dəstək tapır. Bütövlükdə isə o, həm dünyadakı qlobal demokratik tendensiyalarla və həm də dövlətlərin ərazilərini qorumaq istəyi ilə ziddiyyət təşkil edir və hələ onun demirik ki, onun geniş meydan alması hətta beynəlxalq təhlükəsizliyə böyük təhdiddir.

Kataloniya separatizmi Avropanın siyasətçilərinə müəyyən qədər təsir etdi. Şərq Tərəfdaşlığı sammitində ilk dəfə olaraq Dağlıq Qarabağla bağlı istisna edilmədi, digər münaqişələrə hansı münasibət sərgiləndisə, ona da eyni prizmadan yanaşıldı.

Düşünürük ki, proses inkişaf edəcək və bizim, məsələn, Fransa ilə anlaşma imkanlarımız artacaq, yetər ki, biz də ölkə və yaxud cəmiyyət olaraq Avropa ailəsinin üzvü olduğumuzu təsdiq edək. Həm də unutmayaq ki, Rusiyaya qarşı sət münasibət istər - istəməz Qərbi onun keçmiş sovet məkanındaki mövqelərini laxlatmağa sövq edir. Sadəcə, bir daha "geosiyasi indentifikasiyamız" haqqında düşünməliyik: biz kimik və hara gedirik? Belə olarsa, gec-tez dəstək də tapılacaq, problemlərimiz də çözülməkdir - əsas odur, bu qəliz Dünyada yerimizi tapaq...

Növbədənənar prezident seçkisinə iki ay müddət qalması nəzərə alınaraq, artıq bu istiqamətdə işlərə başlanılıb. Bəzi siyasi partiya liderləri MSK-ya müraciət edərək namizədliklərini irəli sürüblər. Proses yekunlaşdıqdan sonra isə prezidentliyə namizədlərin seçkiqabağı təşviqat kampaniyası başlanacaq ki, bu prosesdə də ən böyük rol məhz kütləvi informasiya vasitələri, o cümlədən çap mətbuatı oynayacaq. Bəs görəsən, ölkədəki nüfuzlu mətbuat orqanları seçkiqabağı təşviqat kampaniyasında iştirak edəcəkmidi? Media kapitanları bu barədə nə qərar verəcəklər?

Mövzu ilə bağlı şərh verən "Yeni Müsavat" Media Qrupunun baş direktoru Ələsgər Süleymanov hər seçkidə olduğu kimi, bu dəfə də qanunların imkan yaratdığı qədər seçkiqabağı təşviqat kampaniyasında iştirak etməyə çalışacağını bildirdi: "Həmişə bərabər şərait yaratmaq bir media orqanı olaraq bizim borcumuzdur. Ondən çıxış edərək, indidən həmişə səslenirik və bütün namizədlərə bildiririk ki, öz seçki kampaniyalarını bizim media qrupuna daxil olan qəzetdə və saytlarda apara bilərlər. Qiymətlərlə bağlı da biz MSK-ya

Ələsgər Süleymanov

lazımı müraciəti edəcəyik. Bilirsiniz kimi, qanunda nəzərdə tutulub ki, qiymətlər və şərtlərlə bağlı MSK-ya müraciət olunmalıdır. Həmişə də elan edəcəyik ki, həmin şərtlər daxilində hər kəsə bərabər hüquqlar tanınacaq".

"Bizim Yol" qəzetinin baş redaktoru Bahəddin Həziyev isə MSK tərəfindən elan verildikdən və şərtlər açıqlandıqdan sonra bu barədə qərar verəcəklərini qeyd etdi: "Hələ ki MSK tərəfindən mətbuatın seçkiqabağı təşviqat kampaniyasında iştirakı ilə bağlı müraciətlərin qəbulu elan olunmayıb. Şərtlər və qaydalar elan olunduqdan sonra bizdə də bu məsələyə baxılacaq və iştirak edib-etməməklə bağlı qərar verilməkdir".

"525-ci qəzet" in baş redaktoru Rəşad Məcid də hər zaman olduğu kimi, bu il də seçkiqabağı təşviqat kampaniyasında namizədlərə şərait yaradacaqlarını vurğuladı: "Həmişə olduğu kimi bu dəfə də Mərkəzi Seçki Komissiyasının qəbul etdiyi normalarla işləyəcəyik. Qiymətləri, şərtləri də MSK-ya göndərəcəyik. "525-ci qəzet" hər zaman normal qiymətlər təqdim edib. Təbliğat vaxtı da bu kampaniyada iştirak edəcəyik".

"Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Bəxtiyar Sadıqov isə rəhbərlik etdiyi mətbuat orqanının rəsmi dövlət qəzeti olduğunu vurğulayaraq, bu prosesdə onların üzərinə çox

Çap mediası seçki təbliğatı dövrünə hazırlaşır

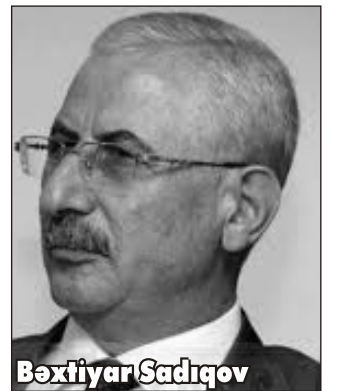
Media təmsilçiləri təşviqat kampaniyası ilə bağlı planlarını açıqladılar

Bahəddin Həziyev

Rəşad Məcid

Bəxtiyar Sadıqov

böyük məsuliyyət düşdüyünü bildirdi: "Bu status bizim üzərimizə bir sıra vəzifələr qoyur, eyni zamanda bizim üçün bir sıra çərcivələr, məhdudiyyətlər müəyyənləşdirir. Biz digər müstəqil mətbuat orqanlarından fərqli olaraq seçki kampaniyasında əvvəldən sona qədər iştirak edirik. Müstəqil qəzet əgər seçkidən yazmaq, bu prosesə qarışmaq istəmirsə, bu onun işidir. Biz isə seçki kampaniyası dövründə Mərkəzi Seçki Komissiyası ilə sıx əlaqəli şəkildə işləyirik. MSK tərəfindən qəbul olunan bütün hüquqi aktlar prosedür müddətində bizim qəzetdə dərc olunmalıdır. Bu dövrdə isə MSK çoxsaylı qərarlar qəbul edir. DSK-ların yaradılması, orada üzvlərin dəyişdirilməsi, siyahılar və sair məsələlər var. İkincisi, bizim qəzet maarifləndirici yazılarla çıxış edir. Biz həm MSK üzvlərinin, həm də bu sahə ilə bağlı hüquqşünasların, mütəxəssislərin yazılarını da dərc edirik".

Baş redaktorun sözlərinə görə, onlar üçün seçki dövrü iki yərə bölünür: "Bizim üçün seçki təşviqat kampaniyası başlayan qədər bir dövrdür, təşviqat kampaniyası müddəti isə başqa bir dövrüdür. İndi namizədlərdən biri cənab İlham Əliyev eyni zamanda dövlət başçısıdır. Biz rəsmi qəzet olduğumuz görə üzərimizə qoyulan vəzifələrdən biri dövlət başçısının fəaliyyətini işıqlandırmaq, qəbul etdiyi hüquqi aktları, çıxışları, məruzələri

dərc etməkdir. Təşviqat kampaniyası başlayandan sonra isə bütün namizədlər bizim üçün eynidir. Əgər dövlət pulsuz yer ayırırsa, MSK-nın qərarı olacaq, püşkatma olacaq və sair. Biz buna uyğun olaraq, bütün namizədlərə bərabər əsaslarla bərabər yer ayracağıq və təşviqat işini aparacağıq. Bütün hallarda "Azərbaycan" qəzeti üçün çox məsul və çox gərgin bir kampaniyadır. Bəzən elə olur ki, MSK gecə saat 2-yə qədər iclas keçirir, biz də onlarla bərabər görüşürük. Qəbul olunan qərarları gəlib redaksiyaya yığıraq, səhifəyə qoyuruq. Bizim üçün məsuliyyət və gərginlik çoxdur. Bununla da xalqımıza xidmət edirik".

Kütləvi informasiya vasitələri ilə seçkiqabağı təşviqatda iştirakı ilə bağlı Seçki Məcəlləsində xüsusi müddəalar yer alıb.

Məcəllədə qeyd olunur ki, kütləvi informasiya vasitələri ilə seçkiqabağı təşviqat açıq müzakirələr, dəyirmi masalar, mətbuat konfransları, müsahibələr, çıxışlar, siyasi reklamlar, tele və radioverilişlər, videofilmlər formasında və qanunla qadağan edilməyən digər formalarda həyata keçirilir. Qeyd alınmış namizəd, siyasi partiya, siyasi partiyaların bloku, referendum üzrə təşviqat qrupu seçkiqabağı təşviqatın forma və üsullarını müstəqil müəyyənləşdirir.

Seçkiqabağı təşviqat səsvermə gününə 23 gün qalmış başlayır və səsvermənin baş-

lanmasına 24 saat qalmış dayandırılır.

Seçki Məcəlləsinin 78-ci maddəsində deyilir ki, teleradio verilişləri təşkilatları və dövrü nəşrlərin redaksiyaları qeydə alınmış namizədlərə, namizədi qeydə alınmış siyasi partiyalara, siyasi partiyaların bloklarına, referendum üzrə təşviqat qruplarına müqavilə əsasında dəyərli ödənilən əfir vaxtı və dövrü nəşrlərdə yer ayırmaq hüququna malikdirlər. Ödənişin məbləği və şərtləri müvafiq olaraq qeydə alınmış bütün namizədlər, siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları, referendum üzrə təşviqat qrupları üçün eyni olmalıdır. Müvafiq teleradio verilişləri təşkilatları və dövrü nəşrlərinin redaksiyaları əfir vaxtı verilməsinin və dövrü nəşrlərdə yer ayrılmasının mümkünlüyü barədə qeydə alınmış namizədlərə, siyasi partiyalara, siyasi partiyaların bloklarına, referendum üzrə təşviqat qruplarına, Mərkəzi Seçki Komissiyasına, dairə seçki komissiyasına göndərilən bildirişlə yanaşı, ödənişin məbləği barədə məlumatı da seçkilərin təyin edilməsi haqqında qərarın rəsmi dərcindən ən gec 30 gün ərzində dərc etməlidirlər. Özel teleradio verilişləri təşkilatları və dövrü nəşrlər seçkiqabağı təşviqat materiallarını dərc etməkdən imtina edə bilərlər və buna məcbur edilə bilməzlər.

□ Nərgiz LİFTİYEVA, "Yeni Müsavat"

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri bölgəyə səfərlərini başa vurduqdan sonra Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri ilə keçirdikləri görüşlərin yekunlarına dair bəyanat yaydılar. ATƏT-in saytında əksini tapan bəyanatda bildirilir ki, fevralın 7-də Bakıda Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə, fevralın 9-da isə İrəvanda Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanla görüşüblər. Həmçinin hər iki paytaxtda həmsədrlər bu ölkələrin XİN rəhbərləri ilə məsləhətləşmələr aparıb.

Həmsədrlər fevralın 9-11-də Dağlıq Qarabağa səfər edərək separatçı rejimin rəhbərliyi ilə görüşüblər və işğal altında olan Zəngilan, Qubadlı, Ağdam, Laçın, Kəlbəcər rayonlarında müəyyən yerlərə baş çəkiblər. Həmsədrlər qoşunların təmas xəttində ölüm halları ilə nəticələnən insidentlərlə bağlı dərin narahatlıq ifadə edərək, Cenevrə görüşündəki razılaşmaya uyğun olaraq, tərəfləri gərginliyin azaldılması istiqamətində əlavə addımlar atmağa və atəşkəs rejiminə riayət etməyə çağırıblar. Vasitəçilər münaqişə tərəflərini həmçinin təhrikəddi bəyanatlardan və təxribat xarakterli hərəkətlərdən çəkinməyə səsləyiblər. "Biz tərəflərə güc tətbiq etməmək, ərazi bütövlüyü, hüquq bərabərliyi və xalqların öz müqəddərlərini təyin etmə də daxil olmaqla, Helsinkiyə yekun aktının başlıca prinsipləri əsasında münaqişənin sülh yollarının tapılması istiqamətində kömək etməkdə qətiyyətliyik. Eyni zamanda tərəflərin hazırkı seçki dövrü nəzərə alınmaqla, intensiv danışıqları davam etdirmək niyyətlərini alqışlayırıq", - deyərək bəyanatda qeyd olunur.

Həmsədrlərin budəfəki səfərinin nəyə hesablandığı məlum olmasa da, müəyyən təxminlər irəli sürüldü. Bəzi ekspertlərin fikrincə, diplomatlar ATƏT müşahidəçilərinin sayının artırılmasına rəsmi Bakını razı salmaq, həmçinin qarşıdakı prezident seçkiləri dövründə cəbhədə sakitliyin təmin olunması üçün tərəflərin qarşısında öhdəlik qoymaq üçün gəlib. Hər halda, Bakının mövqeyi bundan ibarətdir ki, Ermənistanı təmin edəcək hər hansı anlaşmaya birtərəfli qaydada gedilə bilməz. İrəvan öz növbəsində status-kvonun uzadılmasına yönəlik fəaliyyət göstərməyəcəyi barədə öhdəlik götürməlidir. Lakin Ermənistanın öhdəlik götürsə belə, ona əməl etməyəcəyi elə həmsədrlər bölgədə olduğu günlərdə bir daha təsdiqləndi. Diplomatlar İrəvanda olarkən Qarabağdakı işğalçı ordunun bölmələri təxribata əl atdılar və layiqli cavab aldılar. Fevralın 11-də isə düşmən tərəfin Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədini pozmaq məqsədilə Qazax rayonu istiqamətində

həyata keçirdiyi növbəti təxribatı uğursuzluqla nəticələndi. Bu barədə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Beləcə, düşmən fürsət düşən kimi təxribatlara əl atır. Özü də təkə Qarabağdakı təmas xəttindən deyil, həm də Ermənistan-Azərbaycan sərhədi boyunca. Bu da heç şübhəsiz savaşa üçüncü qüvvəni cəlb etmək niyyəti güdür. Elə erməni ekspertlərin son açıqlamaları da bu istəkdən xəbər verir.

"Kasprşik qrupu üzvlərinin sayının və ya formatının dəyişməsi Dağlıq Qarabağ konfliktinin nizamlanmasına təsir edə bilməz. Məgər Minsk Qrupu, KTMT aprel müharibəsindən əvvəl və sonra yox idi? Amma müharibə yenə baş verdi". Bu sözləri isə digər erməni ekspert Levon Şirinyan İrəvan.az saytına müsahibəsində bildirib.

Göründüyü kimi, düşmən 2016-cı ilin aprel dərslərini unutmayıb. Üstəlik, prezident İlham Əliyevin YAP-ın son qurultayında "İrəvan və Zəngəzur tarixi Azərbaycan torpaqlarıdır, ora qayıtmaq strateji hədəfimizdir" sözləri də Ermənistan-da xof yaradıb. İşğalçı ölkədə həтта səfərbərlik çağırışları səsləndirilir. "168 jam" qəzeti bu xüsusda Azərbaycanın apreldən sonra daha sərt addımlar atacağını və Ermənistanın atacağı və Ermənistanın ciddi zərbələrlə üzləşəcəyini yazıb. Erməni siyasi şərhçi Akop Badalyan isə ölkədə səfərbərlik elan etməyə çağırıb.

Bu arada qondarma qurumun "müdafiə naziri", general-leytenant Levon Mnatsakanyan ordudakı acınacaqlı durumu etiraf edib. Mnatsakanyan nizamnaməyə uyğun olmayan insidentlərin sayında artımın qeydə alındığını, bunun narahatlıq doğurduğunu deyib. Erməni general ciddi-cəhdlə qeyri-döyüş şəraitində ölüm hallarının azaldığını söyləməklə real faktları gizlətməyə çalışıb. Ötən il Ermənistan ordusunda qeydə alınan ölüm faktları separatçı generalının dediklərini tamamilə təkzib edir. Hələ 2017-ci ilin yanvar ayından 27 noyabr tarixinədək Ermənistan ordusunda 59-dan çox ölüm hadisəsi qeydə alınıb. Noyabrdan sonra da düşmən ordusunda ölüm hallarına

Həmsədrlər Zəngilanda, Qubadlıda... nə axtarırdılar?

Vasitəçilər bölgəyə səfərdən sonra Bakı və İrəvana müraciət etdilər, bu dəfə də tərəflər arasında bərabərlik işarəsi qoydular; **politoloq**: "Sülh yoxdursa, danışıqlar yerində sayırsa... müharibə nə zamansa baş verəcək"

bir neçə dəfə rast gəlinib. "Təbii ki, istənilən rəqəm narahatlıq doğurur, nizamnaməyə uyğun olmayan insidentlərə gəldikdə isə bu istiqamətdə marifləndirici iş aparılır", - Mnatsakanyan deyib.

Mnatsakanyan da müsahibəsində aprel döyüşlərini hələ də unutmadıqlarını gizlətməyib. Bildirib ki, erməni ordusu aprel məğlubiyyətindən dərslər çıxarmağa çalışır. Bütün bunlar həm də ondan xəbər verir ki, Minsk Qrupunun işğala son qoymağa yönəlik fəaliyyət göstərməməsi Ermənistanı və oyuncaq qurumun başında duran caniləri özlərini "Qarabağın sahibi" kimi aparmağa həvəsləndirir. Həтта həmsədrlər bir sıra addımları ilə işğalçı tərəfin davranışlarına stimül verirlər.

Məsələn, Dağlıq Qarabağ separatçıları danışıqlarda tərəf olmadıq halda, həmsədrlər Xankəndi şəhərinə məhz İrəvandan (!) gedərək Bako Saakyanla üz-üzə oturdular. Özü də bu görüşün keçirildiyi otaqda

separatçıların "bayağı" qoyulmuşdu. Həmçinin Ermənistanın prezidentliyə namizədi Armen Sərkisyan da həmsədrlərdən qabaq qanunsuz olaraq Qarabağa gələrək separatçıların lideri ilə görüşmüşdü. Minsk Qrupu bəyanatında bu məsələlərə toxunmamaqla faktiki olaraq ermənilərin marağını təmin etmiş oldu.

Başqa bir məqam: həmsədrlər bu dəfə təkə Xankəndi ilə kifayətlənməyib, Dağlıq Qarabağ ətrafındakı Zəngilan, Qubadlı, Ağdam, Laçın, Kəlbəcər rayonlarında da olublar. Təbii ki, bu səfər Bakının iradəsindən kənar reallaşdırılıb. Diplomatlar təmas xəttinə qədər gəlmək isteyirdilərsə, elə bunu icazə alaraq, Azərbaycan tərəfdən reallaşdırıla bilərdilər. Etməyiblərsə, deməli, ortada məkrli məqsəd var. Həmin ərazilərdə işğalçı ordunun hərbi hissələrinin olduğu, qanunsuz məskunlaşmanın həyata keçirildiyi barədə diplomatların bəyanatında bir kəlmə

də olsun, yoxdur. Belə olan təqdirdə Azərbaycana sülh çağırışı etmək absurddur.

"Atlas Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu də hesab edir ki, Minsk Qrupu həmsədrlərinin bölgəyə budəfəki səfərinin "turist səfəri" adlandırılması daha doğrudur: "Həmsədrlər Bakıda, İrəvanda və Xankəndidə oldular. Vasitəçilərin səfərinin yekunu ilə bağlı yaydıqları açıqlama onların yerlərində saydıqlarının ən bariz nümunəsidir. Ortaq bəyanatda vurğulayıblar ki, "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tərəflərini gərginliyin azaldılması istiqamətində əlavə addımlar atmağa çağırıraq". Gərginliyi ortadan qaldırmaq sizin vəzifənizdir. Bunun üçün həll planı işə düşməlidir. Bu olmayınca gərginlik əlbəttə ki, azalmayacaq. Həmsədrlər İrəvanda olanda Ermənistan prezident Serj Sərkisyan həmsədrlərə İlham Əliyevdən şikayət edərək deyib ki, bəs Azərbaycan prezidenti son çıxışında Zəngəzurun və İrəvan xanlığının geri alınacağını deyib və guya bu fikir gərginliyə xidmət edir. Elə görünür, həmsədrlər ortaq bəyanatlarında "gərginlik azaldılmalıdır" deyərək bunu nəzərdə tutmuşlar. Reallıqda "İrəvan və Zəngəzur geri qaytarılacaq" ifadəsi psixoloji savaşın tərkib hissəsidir. Necə ki, Ermənistan prezidenti Xulyasını dilə gətirərək deyir ki, "Dağlıq Qarabağ heç zaman Azərbaycanın tərkibində olmayacaq", bu iddiaya qarşı da Azərbaycan prezidenti Dağlıq Qarabağla yanaşı Ermənistan tor-

paqlarını da geri almağın zəruriliyini vurğulayır".

E.Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, əgər həmsədrlər Zəngilana qədər gəlib çıxıblarsa, bunu Azərbaycan rəsmiləri ilə Bakı görüşlərində razılaşdırılmalı idilər: "Razılaşdırmayıblarsa, deməli, özfealiyyətlə məşğuldurlar. Ümumiyyətlə, həmsədrlər Azərbaycanın işğal altındakı torpaqlarında həyata keçirdikləri görüşləri və bu ərazilərdə hərəkət trayektoriyalarını rəsmi Bakı ilə razılaşdırmalıdır. Çünki ora Azərbaycanın torpağıdır. İstənilən diplomat Mingəçevirə və ya Gəncəyə səfərini necə Bakı ilə razılaşdırmalıdır, eləcə də Xankəndinə və Zəngilana gəli-

şinin də razılığını almalıdır".

Politoloq erməni ekspertlərin narahatlığını anlaşılan sayır: "Erməni ekspertlər bu düşüncələrində haqlıdır. Çünki sülh yoxdursa, danışıqlar yerində sayırsa və ən vacibi hakimiyyətləri Dağlıq Qarabağ ətrafındakı torpaqları boşaltmaq istəmirsə, müharibə nə zamansa baş verəcək, buna şəkk-şübhələri olmasın. Elə bizim də məqsədimiz düşməni ağıllandırmadır. Təsədüfi deyil ki, düşünən daha bir texnikalarını itirdilər. Hər gün itkiləri olmalıdır ki, işğalın onlara baha başa gəldiyini anlasınlar. Erməni ekspertlər xarici dəstək dedikdə yalnız Rusiyanı nəzərdə tuturlar, müharibə başlasa, ne okeanın o tayndakı böyük dövlət, ne də Avropa İttifaqı erməniləri xilas edəcək. Onların yeganə müraciət edəcək, daha doğrusu, yalvaracaq ünvanları Rusiyadır".

İndiki kövrək situasiya savaşın, sadəcə, an məsələsi olduğunu deməyə əsas verir. Düşmən həm qorxur, həm də seçkiqabağı hansısa uğur qazanıb ictimai rəyi öz xeyrinə dəyişmək istəyir. Baş naziri vəzifəyə kiminsə xahişi ilə təyin etmərlər. Ermənistan mediasına istinadən verilən xəbərə görə, hakim Respublikaçılar Partiyasının parlament fraksiyasının rəhbəri Vaqram Baqdasaryan Serj Sərkisyanın baş nazir olacağını deyib. Cəbhədə aprel zərbəsini alan S.Sərkisyan çox istəyir ki, apreldə baş nazir kürsüsünə oturarkən hansısa qələbəsini nümayiş etdirdirsin. Ona görə də ermənilər xarici havadarlarına mesaj verirlər...

Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin strukturlarında qeydə alınan nöqsanlar barədə ötən saylarımızda məlumat vermişdik.

Nazirliyin müxtəlif qurumlarının fəaliyyəti barədə əldə etdiyimiz yeni məlumatları diqqətinizə təqdim edirik. Həmin məlumata görə, "Aztelekom" MMC-nin ümumi montaj tutumu 850 000 nömrədir. Bundan 680 000 nömrə hazırda istifadədədir, 164 000 nömrə isə boşdur. Hazırda əhalinin telefonla tələbatının yüksək olmasına baxmayaraq, əlavə kəbelleşdirmə işləri demək olar ki, aparılmadığına görə heç bir irəliləyiş yoxdur. 164000 nömrə ölü kapital kimi stansiyalarda qalıb: "Kənd rayonlarında əhalinin şəhərə axını ilə əlaqədar nömrəyə tələbatın azlığı bəhanə gətirilib kəbelleşmə aparılmır. Görülən işlər zamanı isə 10-20 cütlük kəbelleşmə

qoyulması ilə kifayətlənilib. Məsələn, Abşeron TKQ-da stansiya tutumu 81000 nömrədir, hazırda 65000 nömrə əhalinin istifadəsindədir, əlavə 16000 nömrə isə ölü kapital kimi qalır. Əlavə kabel qoyuluşu istiqamətində demək olar ki, iş aparılmır. Əgər hər hansı kəbelleşmə işi aparılırsa, bu proses qovşaq işçiləri tərəfindən aparılır. Bu proses həm istismarın axsamasına səbəb olur, həm də şəbəkənin standartı uyğun olmamasına gətirib çıxarır".

Onu da qeyd edək ki, hazırda Bakının ətraf qəsəbələri, Abşeron rayonu ərazisində telefon çəkilişi sahəsində çox ciddi problemlər yaşanır. Evinə telefon çəkdirmək istəyən

"Aztelekom" sistemində yarıtılmaz fəaliyyət

Bu strukturun anormal xidmətləri səbəbindən internet istifadəçilərinin sayı sürətlə azalır

vətəndaşlara standart cavablar verilir: "Qutuda yer yoxdur, yeni xətt çəkilməlidir, daha sonra sizi telefon xətti ilə təmin edə bilirik". **Yeni xətt nə zaman çəkiləcəyini soruşduqda isə əksər hallarda "bilmirik", yaxud "ona çox vəsait lazımdır, imkan yoxdur" cavabları verilir:** "İstismarçı ti-kinti işini apara bilmir. Səbəb kimi vəsaitin olmaması göstərilir (əslində istismarın zəifləməsi daha çox zərər vurur). Vəsaitin olmamasından şika-

yət olduğu halda, icra hakimlərinə, böyük iş adamlarına hədiyyə vermək üçün böyük vəsaitlər xərclənir. Rabitə haqda məlumatı olmayanlar ezamiyyətə göndərilir və rabitəyə alçaldıcı formada ona onun işi öyrədilir. Ezamiyyətə xərcləri digər xərclərdən daha çox olur. ADSL geniş zolaqlı internet istifadəçilərinin sayı külli miqdarda azalıb. 2016-cı ilə qədər ADSL istifadəçilərinin sayı 400000 idi. Onların 202000-i "Aztelekom" istifa-

dəçisi, yerdə qalanlar isə yeni 198000 abonent digər provayderlərin istifadəçiləri idi. 198000 istifadəçinin hər biri nömrə üçün 2 manat və qoşulmaq üçün 5 manat ödəniş edirdi. "Aztelekom" hər ay nazirlik qarşısında istifadəçi artımı haqqında hesabat versə də, əslində istifadəçilərin sayı 202000+78000=330000-dur. Bu isə ümumilikdə ADSL istifadəçilərinin sayının 70000-dən çox azaldığını göstərir. "Aztelekom" İB digər

provayderləri sıradan çıxarmaq üçün istifadə etdiyi üsullar hesabına yüz minlərlə manat pul xərcləyir. Hansı ki, bu pulu sərf edib əlavə kəbelleşmə işləri görmək olardı. Layihə-smeta sənədlərinin hazırlanmasında səriştsiz insanlar qərar verirlər. Nəticədə xeyli sayda maliyyə itkisi baş verir".

P.S. Qarşı tərəfin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

TURQU
"Yeni Məsəvat"

Rusiya uçaqlarının tez-tez qəzaya düşməsinin səbəbləri...

Ədalət Əliyev: "Təyyarənin istismar müddəti başa çatdıqdan sonra heç təyyarə təmir də olunmur"

Fevralın 11-də Rusiyanın paytaxtı Moskvada sənişin təyyarəsi qəzaya uğradı. "AN-148" markalı təyyarə Domodedovo hava limanından qalxdıqdan 2 dəqiqə sonra radarlardan yoxa çıxıb. "Saratov hava yolları"na məxsus təyyarənin göyertəsində 65 sənişin, 6 heyət üzvü olub ki, qəza nəticəsində onlardan heç biri sağ qalmayıb. Bəzi şahidlər bildirirlər ki, təyyarə yerə düşməmişdən əvvəl havada partlayıb. Bəziləri hətta təyyarənin havada yandığını da bildiriblər.

Bundan əlavə, təyyarənin saxtadan donmaya qarşı maye ilə işləmədiyi və bu səbəbdən də qəzaya uğradığı versiyası var. Ümumilikdə isə ehtimal edilir ki, "AN-148" təyyarəsinin qəzası üçün əsas versiyalar mühərrikin yanması, sürət sensorunun pozulması və donması, eləcə də pilotların səhvdir.

Qəza zamanı ölənlər arasında Namiq Qəhrəmanov adlı azərbaycanlı da olub. Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev məsələ ilə bağlı bildirib ki, Xarici İşlər Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi və Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən əlaqələndirilmiş şəkildə baş vermiş qəzada həlak olduğu bildirilən şəxsin Azərbaycan Respublikası vətəndaşı olması araşdırılıb:

"Təyyarə qəzasında həlak olduğu bildirilən 5 may 1971-ci il təvəllüdü, Yevlax rayon sakin-

ni Qəhrəmanov Namiq İnaşat oğlu Azərbaycan Respublikasının vətəndaşıdır. Məsələ ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Rusiya Federasiyasındakı səfirliyi və aidiyyəti dövlət qurumları Rusiya Federasiyasının müvafiq dövlət təşkilatları ilə təmasdadırlar", - H.Hacıyev bildirib.

Ümumiyyətlə, aviaqəzaların statistikasına nəzər saldıqda xeyli sayda Rusiya təyyarəsinin faciəvi qəza törətməsinin şahidi oluruq. Bu təyyarələrin əksəriyyəti ya havaya qalxdıqdan bir neçə dəqiqə sonra, ya da eniş zamanında qəza törədiblər. Konkret olaraq "AN-148" (Antonovan-148) təyyarələrinə gəlincə isə bu təyyarələr Antonov tərəfindən istehsal olunub. Təyyarə 1990-cı illərdə inkişaf etməyə başlayıb və ilk uçuş 17 dekabr 2004-cü ildə baş verib. Bu təyyarələr fasilesiz olaraq 2000 kilometrə 5000 kilometr ara-

sında məsafəni qət etməyə qadirdir. Təyyarədən bir çox aviashirkətlərlə yanaşı, Rusiya FHN və Müdafiə Nazirliyi istifadə edir. Ötən ilin iyun ayında məlumat yayılmışdı ki, Rusiya bu təyyarələrin istehsalını dayandırır. Lakin məlumat rəsmi dairələr tərəfindən təsdiqlənmədi.

"The Independent" yazır ki, Rusiyada uçuşlar bütün qış ayları ərzində davam edir, yayda isə sərt soyuğun yerini qasırğalar tutur.

Lakin Rusiyada təyyarə qəzalarının çoxluğuna bir müddətə səbəb də var. Bu, Rusiyanın aviaparkındakı təyyarələrin əksəriyyətinin hələ sovet dövründə layihələndirilməsidir.

"Aeroflot"un sovet ittifaqının əsas sənişindəşyanı olduğu illərdə onun əsas "səma atları" Tupolev 154 təyyarələri idi.

Bu təyyarə modeli mütləq bir şəkildə modernləşdirilsə də üçmühərrikli təyyarənin texniki göstəriciləri Qərbi təyyarələrinin texniki keyfiyyətlərindən çox geridə qalıb. "TU-134" və "TU-154" təyyarələrinin istehsalına 1960-cı illərdə başlanılıb. Bu tipli təyyarələr yaddaşlarda xeyli insan tələfatı ilə nəticələnən qəzalar törətməsi ilə qalıb.

Adi bir statistikaya nəzər salaq: "TU-154" tipli təyyarənin ilk qəzası 19 fevral 1973-cü ildə olub. Moskvadan qalxan təyyarə Praqa aeroportuna enərkən uçuş zolağına 470 metr qalmış qəzaya uğrayıb. Hadisə zamanı göyertədəki 100 sənişindən 66-sı həlak olub. Həmin il eyni tipli təyyarə ikinci dəfə də qəzaya düşüb. 1975-ci ildə isə Budapeştdən qalxan "TU-154" Beyruta enərkən dəniş düşüb, göyertədəki 66 nəfərin hamısı həlak olub.

24 fevral 1999-cu ildə "TU-154" Çinin Juan əyalətinə

enərkən təyyarə sıradan çıxıb, 61 nəfər həlak olub. 2006-cı ildə eyni tipli təyyarə Peterburq-Anapa reysi ilə uçarkən Donetskədə qəzaya uğrayıb və 170 nəfər ölüb...

Hadisələr 2010-cu ildən sonra da təkrarlanıb. Məsələn, 2010-cu ilin aprel ayında Polşanın prezidenti Lex Kaçinski və xanımı Mariya Kaçinski "TU-154" tipli təyyarənin qurbanı olublar. Həmin qəza zamanı ümumilikdə 132 nəfər həlak olub. Nəticə olaraq Polşa bu təyyarələrdən imtina edib.

"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti də 2010-cu il dekabrın 24-dən Rusiyanın istehsalı olan təyyarələrin istismarından imtina edib. Həmin zamana qədər Azərbaycanda Rusiyanın istehsalı olan "TU-134" və "TU-154" tipli təyyarələrdən istifadə olunurdu.

Lakin "AN-148"-lər "Tu" tipli təyyarələrdən fərqli olaraq daha müasirdir və istehsal ilində yenidir.

"Yeni Məsəvat" a danışan aviasiya eksperti Ədalət Əliyev Rusiyada "AN-148" təyyarəsinin qəza törətməsini hava şəraiti ilə əlaqələndirir:

"Bu hadisənin başvermə səbəbini mən hava şəraiti ilə əlaqələndirirəm. Hava şəraiti səbəbindən problem yaşanıb və belə bir hadisə baş verib. Ümumiyyətlə, qış aylarında təyyarələrə xüsusi maddə vurulur ki, onlar saxtada donmasınlar. Bu maddə vurulmadıqda problemlər yaranır və qəza baş verir. Hadisə ilə bağlı başqa faktın olduğunu düşünmürəm. Rusiya təyyarələrinin istismar müddətinin başa çatmasına gəlincə isə söyləyim ki, istismarı bitmiş təyyarəni uçuşa buraxmazlar. Rusiya qanunlarında bu məsələ çox sərt şəkildə qoyulub. Təyyarənin müəyyən vaxta qədər istismar müddəti olur. Həmin müddət başa çatdıqdan sonra heç təyyarə təmir də olunmur. Birbaşa olaraq silinir, uçuşuna icazə verilmir. Təmir müddətində isə təyyarələr təmir olunur. Ona görə də qəzanın başvermə səbəbi kimi təyyarənin istismar müddətinin başa çatdığını söyləmək olmaz. Qeyd etdiyim kimi, Rusiya qanunlarına görə, təyyarə istismar müddətini başa çatdıran kimi daha istifadə olunmur".

Əli RAİS
"Yeni Məsəvat"

Ötən il Azərbaycanda kimyəvi zəhərlənməyə məruz qalan insanların sayı 2016-cı ilə müqayisədə azalıb. Bunu «Trend»ə açıqlamasında Bakı Şəhər Baş Səhiyyə İdarəsinin baş toksikoloqu, Klinik Tibbi Mərkəzin Toksikologiya şöbəsinin həkimi, dosent İsmayıl Əfəndiyev deyib. Onun sözlərinə görə, 2016-cı ildə Azərbaycanda 2234, 2017-ci ildə 2016 nəfər kimyəvi zəhərlənməyə məruz qalıb. Kimyəvi zəhərlənmələr arasında birinci yeri dərmanlardan zəhərlənmələr tutub - 35,4 faiz.

Qeyd edək ki, dərman zəhərlənmələri iki halda baş verir: insan müalicə məqsədilə dərman preparatı qəbul edir, ancaq dərman keyfiyyətsiz olduğu üçün zəhərlənir, ikinci halda isə bilərəkdən intihar məqsədi ilə çoxlu sayda həb qəbul edərək zəhərlənir. Təxminən 60 faiz hallarda insanlar təsadüfən və bilməyərək dərmandan zəhərlənirlər. Belə bir iddia da var ki, statistikalara hazırlanarkən intihar edənləri də dərmandan zəhərlənənlər kimi göstərir.

Bir sıra ekspertlər dərmanların keyfiyyətinin şübhə altına alınmasını düzgün hesab etməsə də, bunun əksini düşüncəyə ölkədə keyfiyyətsiz dərman preparatlarına rast gəlinmədiyini deyirlər. Qeyd edək ki, dərmandan zəhərlənmə kimi hallar yalnız Azərbaycanda deyil, bütün dünyada baş verir. Statistik məlumatlara görə, müasir cəmiyyət il ərzində milyon tonlarla müxtəlif kimyəvi dərman preparatları qəbul edir. Məsələn, ABŞ-da əhalinin gün ərzində qəbul etdiyi aspirinin çəkisi 20-30 tonlarla ölçülür.

Ancaq dərmanlar heç də həmişə yaxşı effekt vermir və öldürür. Həkimlər dərmandan zəhərlənmə halı aşkar edilərkən xəstəyə mütləq ilkin tibbi

Dərman zəhərlənmələri: xəstə, yoxsa həkim faktoru...

Liya Bayramova: “Bizim nəzarət etdiyimiz dərmanlardan heç bir zəhərlənmə halı ola bilməz”

Adil Qeybullayev: “Təəssüf ki, bu məsələlər müəyyən kooperativ maraqlara görə araşdırılmır”

lən halda dərman maddələrinin keyfiyyət parametrlərinə bağlı olan zəhərlənmələr əlbəttə ki, ciddi araşdırılmalıdır. Bu dərman maddələrini gətirən firmalar, onun istehsal olunduğu yer, bütün bu məsələlər ciddi araşdırılmalıdır və məsuliyyət daşıyan şəxs cəzalandırılmalıdır. Amma bir insan özünə qəsd etmək üçün bunu edirsə, artıq bu başqa araşdırılmalı məsələdir. Amma keyfiyyətsiz bir dərmandan zəhərlənmə dərman təhlükəsizliyi prinsiplərinin pozulmasıdır və buna görə də məsul olan şirkətlər, firmalar məsuliyyət daşır. Təəssüflərsən ki, bu məsələlər müəyyən korporativ maraqlara görə araşdırılmır.

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Liya Bayramova isə satışı heç bir keyfiyyətsiz dərmanın olmadığını bildirdi: “Dərmanlar səhiyyə Nazirliyinin Analitik Ekspertiza Mərkəzinin laboratoriyalarından keçirilir, ondan sonra satışa buraxılır. O dərmanlardan zəhərlənənlər narkomanlardır. Bu cür dərman zəhərlənmələri yalnız narkotik dərmanlardan irəli gələ bilər. Bizim nəzarət etdiyimiz dərmanlarda heç bir zəhərlənmə halı ola bilməz”.

□ **Günəl MANAFLI,**
“Yeni Müsavat”

yardım göstərilməsinin vacib olduğunu vurğulayırlar. Belə ki, dərmandan zəhərlənmə zamanı öncə xəstənin hansı dozada və nə vaxt qəbul etdiyi müəyyənəlməlidir. Bu informasiya toksikoloq üçün çox əhəmiyyətlidir. Əgər dərmanı qəbul edən xəstə hələ özündədirsə, ona təcili olaraq, bir litrədək ilıq duzlu su vermək və qusdurmaq, bundan sonra isə ona hər 10 kq üçün 0,5-1 qram hesabı ilə aktivləşdirilmiş kömür ver-

mək lazımdır. Huşun itirilməsi zamanı zərərçəkənin düzgün nəfəs almasına imkan yaratmaq üçün onu düz istiqamətdə uzatmaq gərəkdir. Hər 1-2 dəqiqədən bir xəstənin nəfəs alıb-almamasını yoxlamaq, ehtiyac olarsa, ona süni nəfəs verməyə başlamaq lazımdır.

Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev hər bir dərman preparatının zəhərlənməyə səbəb ola biləcəyini dedi: “Dərman dozadan artıq qəbul ediləndə zəhərdir, tok-

sik maddədir. Burada iki kateqoriyalı məsələni ayırmaq lazımdır. Birinci kateqoriyalı məsələ odur ki, dərmanlardan zəhərlənmə qəsdənmi baş verir? Yeni xəstə bilərəkdən çoxlu sayda həblər qəbul edərək özünə qəsd edir, yoxsa sadəcə, normal dozadan qəbul edib zəhərlənir? Bu ikisi fərqli-fərqli şeylərdir. Biri kriminal haldır, digəri isə dərmanlarla bağlı baş verən haldır. Ola bilər ki, dərman maddəsinin keyfiyyət parametrləri aşağıdır və hə-

min dərman maddələri qəbul olunduqda zəhərlənmə baş verir. Mümkündür ki, həmin həblərin tərkibindəki dərman əlavəsi və sair aşağı keyfiyyətdə olsun. Məsələn, bəzən bu əlavə ağır metal duzlarından və sair ibarət olur, ondan da zəhərlənmə baş verir. Bu bir variantdır. Digər variant isə odur ki, dərman vasitəsinin xəstə müalicə məqsədi ilə qəbul edilir və zəhərlənir. Yeni bu da dərman vasitəsinin yad təsirindən qaynaqlanır. İstəni-

Avtobuslarda ilkin tibbi yardım istəyənlər... ölə bilər

Ekspert: “Məsul şəxs avtobus xəttə çıxmada əvvəl dərman qutusuna baxmalı, od əleyhinə balonun olub-olmamasını yoxlamalıdır”

Ölkədə sərnişindəşmə ilə məşğul olan avtobusların əksəriyyətində nə dərman preparatlarının olduğu qutu, (apteçka) nə də yanğının qarşısını almaq üçün xüsusi balon yoxdur. Bu hal isə kiçik bir hadisənin böyük fəsadlarla nəticələnməsinə səbəb olur.

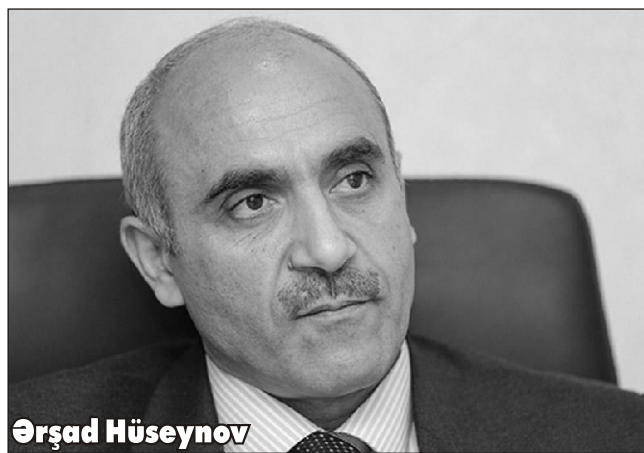
“Yeni Müsavat”a müraciət edən sərnişinlər bildirirlər ki, xüsusilə də rayonlara işləyən heç bir avtobusda dərman qutusu mövcud deyil. Sərnişinlər bildirirlər ki, uzun yolda, heç bir aptekin, mağazanın olmadığı düzəngahlıqda hərəkət edən avtobusda kiminsə halı pisləşsə, həmin adama ilkin tibbi yardım göstərmək üçün tibbi avadanlıqlar tapılmaz. Eləcə də hər hansı bir xirda qəzadan baş verən yanğını söndürmək üçün də balon mövcud deyil. Bununla yanaşı, sərnişinlər rayonlara işləyən avtobusların bəzilərinin istismara yararsız vəziyyətdə olduğunu söyləyirlər.

Qanunla isə nəqliyyat vasitələrində xüsusi “apteçka” olmalıdır ki, onun da içərisinə ilkin tibbi yardım üçün vasitələr qoyulmalıdır.

Bakıda fəaliyyət göstərən marşrut xətlərində də vəziyyət eynidir. Ötən həftə Pırşağı-«Ko-

roğlu» metro stansiyası istiqamətində işləyən 173 sayılı sərnişin avtobusunun mühərrik hissəsi qəfil yanmağa başlayıb. Dərhal sərnişinlər avtobusdan düşürlüb. Yanğının qarşısını almaq üçün əraziyə yanğınsöndürən maşın çağırılıb. Hadisə nəticəsində xəsarət alan olmasa da, avtobus yararsız vəziyyətə düşüb.

Hadisədən sonra açıqlama verən Bakı Nəqliyyat Agentliyi günahı 3 nömrəli Bakı Avtonəqliyyat Müəssisəsinin üzünə atıb. Açıqlamada bildirilir ki, sözügedən avtobus 3 nömrəli Bakı Avtonəqliyyat Müəssisəsinin tabeliyindədir. Həmin müəssisə istehsalat bazasına malik olmasına baxmayaraq, nəqliyyat vasitələri sərnişindəşmə tələblərinə cavab vermir. Həmçinin bazada avtobusların təmiri düzgün aparılmır. Agentlik tərəfindən edilən xəbərdarlığa baxmayaraq, müəssisə tərəfindən avtobuslar əsaslı təmir edilərək saz vəziyyətə gətirilmir.

Ərşad Hüseynov

“Yeni Müsavat”a danışan ekspert Ərşad Hüseynov söyləyib ki, “Yol hərəkəti haqqında” Qanunda məsələ ilə bağlı 1 sayılı əlavə var: “Həmin 1 sayılı əlavədə göstərilir ki, bütün avtomobillərdə, hətta traktorlarda, motosikletlərdə də dərman qutusu mütləq olmalıdır. Özü də bu dərman qutusunda Səhiyyə Nazirliyinin təsdiq etdiyi siyahıya uyğun preparatlar qoyulmalıdır. O cümlədən də avtobuslarda bu qutunun olması mütləqdir. Eyni zamanda bütün av-

tomobillərdə həm də od söndürən balon olmalıdır. Bu əşyalar isə avtomobillər istifadə edilməlidir. Avtobuslarda bu avadanlıqların xüsusiləşmiş əhəmiyyəti var. Çünki avtobus çoxsaylı sərnişin daşıyır. Bu nəqliyyat vasitəsində sərnişinlərin tibbi yardıma ehtiyacının olma ehtimalı daha yüksəkdir. O cümlədən də alışma, gözlənilməz alovun da baş vermə riski daha çoxdur. Çünki elə sərnişinlərin özləri də ehtiyatsız davranaraq, avtobusun alışmasına səbəb

ola bilirlər. Məlumat üçün deyim ki, bu yaxınlarda Qazaxıstanda Özbəkistan vətəndaşlarını daşıyan avtobus alışmışdı. Nəticədə 50-dən çox adam yanaraq, dünyasını dəyişdi. Söhbət ondan gedir ki, bu cür avtobuslarda odsöndürənə və dərman qutusuna böyük ehtiyac var. Təvsiyə edirəm ki, qanundakı tələbə riayət edib avtobuslara təkcə od söndürən və dərman qutusu yox, hətta ikinci bir od söndürən qurğusu qoyulsun. Dərman qutusu da avtobuslarda daha çeşidli olmalıdır. Ona görə ki, sərnişinlərin tibbi yardıma ehtiyacı ehtimalı daha çoxdur. Qanunvericiliyə görə, avtobus hər gün xəttə çıxmada öncə onun texniki müayinəsi keçirilməlidir. Eyni zamanda məsul şəxs avtobus xəttə çıxmada əvvəl dərman qutusuna baxmalı, od əleyhinə balonun yerində olub-olmamasını yoxlamalıdır. Bunlar yoxlanmırsa, belə məsuliyyətsizliklər müəyyən məqamlarda baş verən faciələrin daha böyük miqyas alınmasına gətirib çıxarır”.

Ekspert onu da qeyd edib ki, Bakı Nəqliyyat Agentliyi yalnız paytaxt ərazisində şəhərdaxili marşrutlara nəzarəti

həyata keçirir: “Burada da bir məsələ var. Belə ki, şəhərlərarası nəqliyyat vasitələrinə Nəqliyyat, Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi və Dövlət Avtomobil Xidməti nəzarət edir. Ancaq bu iki qurumdan heç birinin elə bir funksiyası yoxdur ki, hansısa avtobusu saxlayıb, onu yoxlasın ki, içərisində dərman qutusu və ya yanğınsöndürən balon var, yoxsa yox. Bu səlahiyyətə müstəsna olaraq Dövlət Yol Polisi əməkdaşlarına aiddir. Digər iki qurum, sadəcə olaraq, ümumi nəzarət həyata keçirirlər ki, texniki yoxlama qaydasında olsun və sairə. Yoxdursa, buna heç bir cəza tətbiq edə bilmirlər. Ümumiyyətlə, qanunvericilikdə belədir ki, yanğınsöndürən qurğunun olmamasına görə sürücünün məsuliyyəti cəlb etmək mümkün deyil. Dərman qutusunun olmamasına görə isə məsuliyyətə cəlb etmək mümkündür. Belə ki, bu zaman sürücü 10 manat məbləğində cərimələnir. Bu, həm avtobuslara, həm də minik avtomobillərinə aiddir. Nə minik avtomobilində, nə də avtobusda odsöndürənə görə cərimə tətbiq olunmur. Sadəcə olaraq, avtomobil həmin vəziyyətdə texniki baxışdan keçə bilməz”.

□ **Əli RAİS,**
“Yeni Müsavat”

Şəhid qızının ölüm işini saxtalaşdıran müstəntiq vəzifədən azad edilib

Gənc qadını maşınla vurub öldürən gəncin milyonçu atası istintaqın yönünü necə dəyişib

Şəhid qızını maşınla vurub öldürən, hadisə yerindən qaçan, 20 gün sonra işə polisə təslim olan gənc hakim qarşısına çıxarılır. O, iş adamının oğludur. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində ölümlə nəticələnən qəza törətməkdə təqsirləndirilən 17 yaşlı Rəhimov Rəhim Akif oğlunun cinayət işi üzrə məhkəmə iclası davam edir. İşə hakim Novruz Kərimovun sədrliyi ilə baxılır.

Musavat.com-un əldə etdiyi məlumata görə, baş verən qəza hadisəsi ilə bağlı açılan cinayət işi üzrə istintaqı aparən müstəntiq Vüqar Abbasov işdən çıxarılıb. Onun hazırda sərəncamda olduğu bildirilir.

Müstəntiqin işdən çıxarılmasına səbəb vəzifə borcunu yerinə yetirərkən ciddi nöqsanlara yol verməsidir. Belə ki, Vüqar Abbasovun rəhbərliyi ilə aparılan istintaq zamanı qəzanı törədən şəxsin Rəhim Rəhimov yox, onların ailə sürücüləri olan Əmrulla Şahbazov olduğu göstərilib.

Əmrulla Şahbazovdan qəzanı törətdiyini etiraf edən ifadə belə alınıb. Lakin qəza ilə bağlı xəbər ictimailəşəndən, mərhum ailə üzvlərinin şikayətindən sonra iş yenidən araşdırılıb. Hadisə şahidlərinin qəzanı törədən şəxsin gənc oğlan olduğunu görməsi istintaqın axarını dəyişib. Qəza ilə bağlı açılan cinayət işi Vüqar Abbasovdan alınıb. Yeni istintaqla müəyyən edilib ki, qəzanı məhz Rəhim Rəhimov törədib.

Müstəntiq Vüqar Abbasov hətta Rəhim Rəhimovdan ifadə almışdı ki, qəzanı törədən şəxs Əmrulla Şahbazov olub. Amma məhkəmədə Rəhim Rəhimov və Əmrulla Şahbazov yalan ifadə verdiklərini etiraf ediblər. Onlar müstəntiqin təklifi ilə belə bir ifadə verdiklərini qeyd ediblər. Rəhim Rəhimov məhkəmədə hadisə yerindən qaçmasını və yalan ifadə verməsini izah edərkən söyləmişdi ki, hadisə yerinə gələn polis əməkdaşları ona atasını tanıdıqlarını və ailə sürücüləri gəldikdən sonra getməsinə deyiblər.

Əldə etdiyimiz digər bir məlumata görə, bu cinayət işinin başdan yanlış şəkildə araşdırılmasının səbəbi Rəhim Rəhimovun atasıdır. Belə ki, onun təzyiq və təklifləri ilə müstəntiq tərəfindən qəzanın törədilməsi sürücü Əmrulla Şahbazovun adına yazılıb. Amma bu plan baş tutmayıb.

Əmrulla Şahbazov məhkəmədə ifadə verərkən bildirdi ki, Rəhimə atasından xəbərsiz maşın verdiyi üçün məsuliyyəti öz üzərinə götürmək istəyib. Bu səbəbdən də müstəntiqə qəzanı Rəhimin yox, özünün törətdiyini deyib.

Amma Əmrulla Şahbazov məhkəmədə suallara cavab verərkən söyləyib ki, qəzanı özünün törətməsi ilə bağlı ifadə verməsini müstəntiq istəyib: "Mən, sadəcə, ağ vərəqə imza çəkdim. Mən oxuya bilmirəm".

Məhkəmə qərar verib ki, işi araşdıran müstəntiq də dindiriləcək.

İttihama görə, R.Rəhimov ölümlə nəticələnən qəza törətməkdə və hadisə yerindən qaçmaqda təqsirləndirilir. R.Rəhimov Bakı Dövlət Universitetinin tələbəsi olub. Hadisə öten il noyabrın 8-də Səbayel rayonu ərazisində, "Bayraq meydanı"nın yanında baş verib. R.Rəhimov "Jeep Grand Cherokee" markalı 90-FO-007 dövlət nömrə nişanlı avtomobillə yolu keçmək istəyən 1975-ci il təvəllüdü Əkbərova Könül Elton qızını vurub və piyada vəfat edib. Sürücü isə hadisə yerindən qaçıb.

Cinayət Məcəlləsinin 263-1.3-cü (nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququ olmayan şəxs tərəfindən yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını pozma, ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) və 264-cü (yol-nəqliyyat hadisəsi yerindən qaçma) maddələri ilə ittiham edilən R.Rəhimov 21 gün sonra, noyabrın 29-da şübhəli şəxs qismində tutulub. Onun könüllü olaraq polisə təslim olduğu da deyilir.

3 uşaq anası olan mərhum Könül Əkbərova şəhid Elton Əkbərovun qızıdır. Həbs edilən R.Rəhimovun iş adamı Akif Rəhimovun oğludur. Akif Rəhimov "Xırdalan Xəz" ATSC-nin rəhbəri, qardaşı Məmməd Rəhimov isə "Yeganə" şadlıq sarayının sahibidir.

□ İlkin MURADOV,
Musavat.com

Bakı şəhərindəki 132-134 sayılı Təhsil Kompleksində 11-ci sinif şagirdinin 7-ci sinif şagirdinə qarşı seksual xarakterli zorakılıq hərəkətləri edərək telefona çəkib yaymasından sonra ictimaiyyətin qınağına məruz qalan qız fevralın 10-da İnstagram sosial şəbəkəsində canlı yayıma çıxaraq damarlarını kəsməyə başlayıb.

xarakter daşıyan təhsil öz fundamental əhəmiyyətini itirməkdədir. Bir sıra dövlət orta məktəbləri var ki, orada tanınmış insanların, memurların, biznesmenlərin qohumları, yaxınları təhsil alır və təhsil müəssisəsini idarə edən şəxs həmin şagirdlərə daha geniş imtiyazlar verir. Bu da təhsil ocaqlarımıza rəhbərlik edənlər arasında peşəkarlığı aşağı olan, vəzifədə qalmağa üçün müəyyən qanun

tində də işləmək lazımdır. Məktəbdə bütün şagirdlərin hərəkət etdiyi yerlərdə təhlükəsizlik kameraları quraşdırılmalı, kameraların altında çəkilişin getməsi ilə bağlı qeyd yazılmalı və daimi olaraq kameralar izlənməli, problemlə şagirdlər nəzarətə götürülməlidir. Məktəb şagirdlərdə tamamilə fərqli, əxlaq zidd vərdişlərin formalaşdığı məkana çevrilməməlidir. Direktor kabinetdə oturub fə-

məkdir ki, biz bu məsələlərə lazımi müdaxiləni etmərik. İlk növbədə texnikadan istifadənin təhlükəsizlik tədbirləri öyrənilməlidir. Yaşadığımız həyatda da təhlükəsizlik tədbirləri var və biz bunu görmürük. Konkret olaraq söhbət məktəbdən gədirsə, mən həmişə deyirəm, misal üçün, 100 il bundan əvvəl Qori seminariyası var idi. O zaman cəmiyyətdə problem, gərginlik indikindən çox idi. Amma

Məktəblərdəki rüsvayçılığın üç əsas səbəbi-ekspertlər danışır

Kamran Əsədov: "Baş verən hadisələr üç vacib məsələnin yerinə yetirilməsini zəruri edir"
Əhməd Qəşəmoğlu: "Məktəbin vəzifələri indiki dövrdə daha da çoxalıb, amma məktəbin bundan xəbəri yoxdur"

Bundan sonra Bakı Şəhər Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 150.3.3-cü (Seksual xarakterli zorakılıq hərəkətləri, təqsirkar şəxs üçün aşkar surətdə on dörd yaşına çatmayan şəxs barəsində törədildikdə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. Hadisəni törətməkdə şübhəli bilinən R.C. barəsində Səbayel Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Günahı sübuta yetiriləcəyi təqdirdə onu 8 ildən 15 ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzası gözləyir.

Təəssüflə qeyd etməliyik ki, məktəblərdəki bu cür xoşagəlməz hallara tez-tez rast gəlirik. Əvvəllər məktəb dedikdə ağılımıza yalnız təhsil, təlim-tərbiyə verilən məkana ağılımıza gəldisə, indi valideynlərin ürəyində məktəblərlə bağlı bir qorxu, narahatlıq hissi yaranıb. Övladlarını da məktəbə bu narahatlıqla yola salırlar.

Bəs təhsil ocaqlarında bu cür neqativ halların başvermə səbəbi nədir? Məktəblərdəki boşluqları, yoxsa cəmiyyətdən qaynaqlanan bir problemdir?

Təhsil eksperti Kamran Əsədov bildirdi ki, baş verən hadisələr 3 vacib məsələnin yerinə yetirilməsini zəruri edir: "Son 30-40 il ərzindəki elmi-texnoloji tərəqqi, innovasiyalar və modernləşmə nəticəsində praktiki bilik və vərdişlərlə zənginləşməyən, sırf nəzəri

pozuntularına göz yumanların olduğunu göstərir. Orta məktəblərimizin təhsilverənləri şagirdlərlə düzgün istiqamətdə iş apara bilmir. Əlbəttə, cəmiyyətdə hər gün bu və ya digər formada neqativ hallar baş verir, azyaşlılar zorakılığa, təcavüzə məruz qalır. Amma cəmiyyətdə bu tipli hadisələrin ciddi rezonans doğurmasının səbəbi hadisənin hər kəsin müqəddəs hesab etdiyi məktəbdə, təhsil ocağında baş verməsidir. Bu gün məktəblərimizdə valideyn, məktəb, şagird əlaqəsi pozulub. Tədris aparən müəllim dərslərindən sonra şagirdlərin dərslər otağını, idman zalını, geyinmə-soyunma otağını tərk edib etmədiyini yoxlayır. Baş verən hadisələr üç vacib məsələnin yerinə yetirilməsini zəruri edir. Birincisi, məktəb direktorlarının peşəkarlığı artırılması üçün mütəmadi təlim və imtahanların həyata keçirilməsini, ikincisi, orta məktəblərdə din - əxlaq dərslərinin tədris olunmasını, üçüncüsü isə şagirdlərin fiziki inkişafı ilə əlaqədar olaraq dərslərlə əlavə materialların yerləşdirilməsi, biologiya, fiziologiya dərslərinin daha yüksək səviyyədə tədris olunmasını. Hesab edirəm ki, yalnız təhsilə cəlbətə səviyyəsinin artırılması ilə iş bitmiş hesab olunmamalı, təhsilin səviyyəsinin, təhsil alanların mənəvi keyfiyyətlərinin artırılması istiqamətində də işləmək lazımdır.

Məktəbdə bütün şagirdlərin hərəkət etdiyi yerlərdə təhlükəsizlik kameraları quraşdırılmalı, kameraların altında çəkilişin getməsi ilə bağlı qeyd yazılmalı və daimi olaraq kameralar izlənməli, problemlə şagirdlər nəzarətə götürülməlidir. Məktəb şagirdlərdə tamamilə fərqli, əxlaq zidd vərdişlərin formalaşdığı məkana çevrilməməlidir. Direktor kabinetdə oturub fə-

almaz. Sadəcə olaraq, bu işlərə elmi yanaşmaq lazımdır. Təəssüf ki, heç kim eşitmək istəmir ki, bu məsələlərə elmi təminat ilə yanaşmaq lazımdır. Bu proses başla-başına getdiyi üçün biz ailədə, məktəbdə, hansısa bir təşkilatda da ecaib xəbərlər eşidirik. Bu isə o de-

məktəbdə əsl məktəb mühiti var idi. İndi biz ailədə məktəb mühiti yaratmaq barədə də düşünmürük. Deyirik ki, məktəb də cəmiyyətin bir hissəsidir. Cəmiyyətdə nə varsa, məktəbdə də baş verəcək, bu təbii bir haldır. Bu yalandır, belə olmaz".

Sosioloq İndi məktəbin qarşısında duran vəzifələrin qat-qat çoxaldığını dedi: "Bir vaxtlar yeni nəslin yetişməsinə məktəbin yaxın köməkçiləri ailə və cəmiyyətin özü idi. Mənim uşaqlıq vaxtımda cəmiyyət özü çox mühüm tərbiyə vasitəsi idi. İctimai qınaq, cəmiyyətin özündə tənzimləyici təşkilatlar var idi. İndi cəmiyyətdə də, ailədə də gərginlik həddindən artıq çoxalsa da, layiqli yeni nəsil yetişdirmək məsələsi həmişə aktualdır. Biz layiqli yeni nəsil yetişdirməli olduğumuz halda cəmiyyətdə, ailədə gərginlik çoxalıbsa və onlara təsir etmək imkanı azdırsa, biz gücümüzə daha çox məktəbə verməliyik. Məktəbin vəzifələri indiki dövrdə daha da çoxalıb, amma məktəbin bundan xəbəri yoxdur. Bu ölkədə təhsil sistemində, siyasətində ciddi dəyişiklik olmalıdır ki, yeni nəslin yetişdirilməsində məktəbin vəzifələri, rolu artırılmalıdır. Bu gün Azərbaycanda zəruri məktəb mühitine ehtiyac var və çox təəssüf ki, buna hələ ki diqqət verilmir".

□ Günel MANAFLI,
"Yeni Musavat"

Bakının 132-134 sayılı Təhsil Kompleksinin geyinib-soyunma otağında gizli kamera vasitəsilə çəkilən video geniş müzakirələrə səbəb olub. Videoda 11-ci sinif şagirdi 7-ci sinif şagirdi ilə cinsi əlaqədə olur. Gənc oğlan hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanılıb, onun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 150.3.3. maddəsi ilə (aşkar surətdə on dörd yaşına çatmayan şəxslə seksual xarakterli əməllər törətmək) cinayət işi başlanıb.

Yüksək səviyyədə mühafizə - içəri yad adam girə bilməz

Musavat.com hadisənin yayıldığı gündən etibarən bir-birindən fərqli informasiya və şeylərin yayıldığını nəzərə alıb, sözügedən kompleksdə olub. Saat 14.00 radələrində kompleksə daxil olduq. İkinci növbənin dərsləri başladığı üçün koridorlar boş və səssiz idi. Qapıda xüsusi uniforma ilə dayanan nəzarətçiyə direktorla görüşmək istədiyimizi dedik. O da daxili telefonla öncə direktorun müavini ilə əlaqə saxladı, sonuncu ilə qısa söhbətdən sonra kompleksin direktoru Sara Xanlarova ilə görüşə bildik.

Direktorla görüşümüzü diqqətə çatdırmazdan öncə qeyd edək ki, videonun yayıldığı gündən etibarən cəmiyyətdə, xüsusən də sosial şəbəkələrdə bir-birindən fərqli informasiyalar yer alır. Daha çox məktəbin bu məsələdə məsuliyyət payı müzakirə olunur. Çünki dərslər saatında iki şagirdin rahatlıqla otaqlardan birində belə bir əməl etməsi məktəbdə nəzarət probleminin olması kimi qəbul edilir. Məktəblə ilkin tanışlıq zamanı məlum olur ki, son dərəcə yüksək təmirli, nəzarətli və intizamlıdır. Qapıda nəzarətçilər, koridorlarda növbətçilər. Yad adamın məktəbə daxil olması dərhal diqqəti cəlb edir və eyni zamanda bir neçə nəfər sizin kimliyinizlə ciddi şəkildə maraqlanırlar. Bəs belədirsə, o neqativ hal necə yaşanıb?

S.Xanlarova əməkdaşımızla söhbətində bildirdi ki, onlar da bütün Azərbaycan cəmiyyəti kimi bu hadisədən olduqca təsirləniblər və hələ də şok altındadırlar. Təhsil kompleksinin direktoru hadisədə çoxlu sayda cavabı hələlik bəlli olmayan suallar olduğunu dedi: "Bilirsiniz ki, hazırda istintaq gedir. Ona görə də mən nə desəm, istintaqa təsir etmiş və reallığı əks etdirməmiş olacağam. lcazə verin, istintaq ilkin rəyini desin, ondan sonra biz sizinlə danışarıq".

Qızın anası fevralın 9-da məktəbə gəlib və...

Amma "Yeni Müsavat" bu hadisənin izi ilə bir neçə ilginç həqiqətləri üzə çıxarıb. Bunlardan birincisi, hadisənin iştirakçılarından olan, 7-ci sinif şagirdi olan qızın məktəbdən qovulması ilə bağlı iddialardır. Əldə edib, daha sonra da məktəb rəhbərliyindən təsdiqlədiyimiz məlumata görə, hadisənin yayıldığı gün, yeni ötən həftənin cümə günü, fevralın 9-da qızın anası məktəbə gəlib və ərizə yazaraq qızını məktəbdən çıxartdı. Ümumiyyətlə, qız ilk gündən bu məktəbdə oxumayıb, onu başqa məktəbdən bura gətiriblər. Valideyni də bu hadisədən dərhal sonra onun 132-134 sayılı Təhsil Kompleksində təhsilini davam etdirməsini doğru saymayıb. Hazırda qız sözügedən məktəbin şagirdi sayılmır. Valideyni ərizəsində də qeyd edib ki, uşağın təhsilini evlərinə yaxın olan N sayılı məktəbdə davam etdirmək istəyir.

Amma 11-ci sinif şagirdi olan

Məktəblilərin intim videosunun

yayılmamasının pərdəarxası məqamları

Qızın anası onu məktəbdən çıxarıb, sabiq nazir müavininin nəvəsi olan oğlan isə eyni məktəbdə təhsilini davam etdirəcək

Direktor Sara Xanlarova: "Bu hadisədə cavabı hələlik bəlli olmayan çoxlu suallar var"

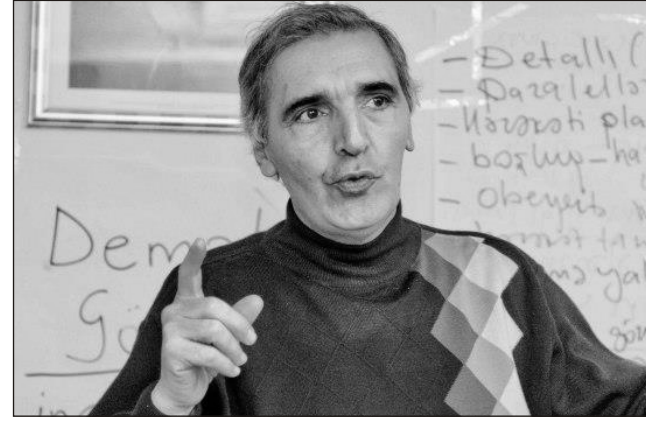
oğlanın sənədləri hələ də məktəbdədir. Buraxılış sinfində olan yeniyetmə bütün hallarda sözügedən məktəbdə təhsilini davam etdirəcək.

İkinci ilginç məlumat isə qızın ailəsinin oğlandan şikayətçi olmamasıdır. Belə ki, tərəflərin anaları yaxın rəfiqədirlər və ümumiyyətlə, ailə arasında get-gəl var. Bu səbəbdən də ailələr məsələnin hüquq müstəvisində həllinin ilk gündən tərəfdarı olmayıb. Amma hadisə yayıldıqdan sonra Azərbaycan qanunlarının müdaxiləsi qaçılmaz olub.

Üçüncü bir məqam isə oğlanın həbsdə olması ilə bağlı yayılan məlumatdır. Əldə etdiyimiz məlumata görə, 11-ci sinif şagirdi olan oğlan həbs edilməyib, o, sadəcə, istintaqda dindirilir. Hazırda istintaq ailələrin ifadəsini almaqla məşğuldur. Bundan sonrakı mərhələdə isə məktəb rəhbərliyi, yeniyetmələrin sinif yoldaşlarının ifadələrinə müraciət olunacağı da istisna edilmir.

Oğlan sabiq nazirin yox, keçmiş nazir müavini Zaur Rzayevin nəvəsi imiş

Hər iki yeniyetmə məktəbin rus bölməsində oxuyur. Məktəb müəllimlərində və rəhbərliyində onlarla bağlı neqativ hər hansı rəy yoxdur. Hər ikisi orta qiymətlər alan, nizam-intizamı ilə seçilən olub. Bu baxımdan da belə şagirdlərin qismində neqativ bir hadisənin üzə çıxması məktəb

Zeynal Məmmədli: "Bu, medianın bir nömrəli mövzusu olmalıdır"

kollektivini təəccübləndirib. Qız şagirdin bir qədər erköyün olması faktını isə xüsusi vurğulayırlar.

Məktəbdə olarkən eyni zamanda onu da öyrəndik ki, 11-ci sinif şagirdi olan R.C. sabiq müdafiə nazirinin yox, müdafiə nazirinin sabiq müavininin nəvəsidir. Yəni söhbət Dadaş Rzayevin yox, Zaur Rzayevin nəvəsindən gedir. Məktəbdə bu ailə olduqca müsbət xarakterizə olunur və bu günə qədər R.C.-nin məktəb həyatında hər hansı neqativ olayın baş vermədiyini qeyd edirik.

Məktəbdə eyni zamanda bu xoşagəlməz hadisənin necə baş verməsi ilə bağlı bir çox versiyalar var. Əsas versiyası isə onun qurama, montaj olması ilə bağlıdır. Bunun yeniyetmələr arasında yayılan aqressiv bir zarafat ola biləcəyi ehtimalı məktəb koridorlarında daha çox danışılır. İstintaq videonun kim tərəfindən yayılması məsələsini araşdırır.

Məktəbin geyinib-soyunma otağının açarı isə nəzarətçilərdə olur. Bu baxımdan da iki yeniyetməni dərslər vaxtı və ya dərslərdən sonra bu hərəkəti orda etməsi sual doğuran məqamlardan sayılır. İlk versiyalara görə, hadisə böyük tənəffüsdə baş verib.

2700 şagirdin təhsil aldığı, 92 kamera ilə nəzarət edilən məktəb

Ümumiyyətlə, məktəbdə 92 kamera var və pullta idarə olunan mərkəzi sistemə malikdir. Məktəbin nəzarətçiləri isə uşaqları hər valideynə təhvil vermir. Tutaq ki, şagirdi məktəbə anası gətiribse, dərslərdən çıxanda da ona təhvil verir. Atası gəlib götürəcəyi halda bu barədə ananın razılığı məktəb nəzarətçisinə bildirilir. 2700 şagirdin təhsil aldığı məktəbdə dərslər ikinövbəlidir və səhər saat 8.00-dan 17.00-a qədər davam edir.

Baş vermiş hadisədən sonra məktəbdən uşağını çıxaran vali-

deynlərin olub-olmaması ilə maraqlandıq. Məlum oldu ki, belə istəklə heç kim müraciət etməyib. Əksinə, valideynlər direktora bu olaydan sonra dəstək verir və onun yanında olduqlarını bildirirlər.

Yeniyetmə qız damarlarını kəsib?

Bu arada hadisənin iştirakçısı olan qızın fevralın 10-da "Instagram"da canlı yayıma çıxaraq damarlarını kəsməyə başladığı xəbərləri yayılıb. Bu barədə oxu.az-a açıqlamasında hüquq müdafiəçisi, Azərbaycan Uşaqlar Birliyinin rəhbəri Kəmal Ağazadə deyib.

"Görünür ki, qız bundan əvvəl də zorakılığın qurbanı olub, lakin bu barədə heç kim danışmır. Mən inanmıram ki, oğlanı həbs etsinlər. Hər şeydə qızı günahlandıracaq və onu heç kim müdafiə etməyəcək. Onlar başa düşməlidirlər ki, qız zorakılığın qurbanıdır. O, uşaqdır, 13 yaş var və böyük psixoloji problemləri var", - Kəmal Ağazadə deyib.

Hüquq müdafiəçisi qeyd edib ki, məktəbdən qovulma ən ağır cəza deyil. Cəmiyyət iki düşərgəyə bölünüb: biri qızı qınayır, digəri müdafiə edir. K. Ağazadə qeyd edib ki, qızın anası psixoloqdur və o, övladının müdafiəsinə qalxmalıdır.

"İndi ilk növbədə, bu videonu çəkən və yayınları cinayət məsuliyyətinə cəlb etmək lazımdır. Bir çoxları bu videonu axtarıb və baxmaq istəyir. Burada uşaq pronografiyasının yayılması faktı var. Qızı məktəbdən qovdular, sonra? Onlar Azərbaycandan getməlidirlər?", - K. Ağazadə sual verir.

Hüquq-müdafiəçisi ictimaiyyəti qızın müdafiəsinə qalxmağa, ona bu vəziyyətdən çıxmaqda kömək etməyə çağırıb...

Zeynal Məmmədli: "Bu hadisə gündəmin əsas mövzusu olmalıdır"

Bu məqamda mübahisələrə səbəb olan bir başqa məqam isə medianın tutduğu mövqedir. Zaman-zaman müzakirələrdə media bu mövzunu işıqlandırdığı üçün qınaqlara tuş gəlir. Bir qrup şəxs medianı bu sayaq məsələləri işıqlandıraraq, şou yaratmaqda, IP yığımaqda ittiham edir. Son günlər "Media bu mövzunu yazmaqda onu adıləşdirir, digərlərini də buna həvəsləndirir" kimi rəylər səslənir. Bəs əslində media bu məsələdə necə davranmalıdır? Yazaq, yazırıqsa hansı detalları qeyd edək, hansıları gözdən keçirək?

Media eksperti Zeynal Məmmədli hesab edir ki, bu mövzu barədə birmənalı yazılmalıdır. Onun sözlərinə görə, mediaya bu haqda "yazmayın" deyənlər bu anormallığın yayılmasına xidmət edir: "Bunu deyən adamların özündən və uşaqlarından şübhələnmək lazımdır. Ciddi media buna nəzər salmasa, ciddiyyətini itirir. Əgər media videonu yaymırsa, uşaqların üzünü göstərmirsə, adlarını gizli saxlayırsa, xəbərin nüvəsini sızdırırsa, işini doğru qaydada görür. Amma mən bu xəbərlərin bu formada getməsi ilə kifayətlənmənin əleyhinəyəm. Hazırda ölkədə prezident seçkiləri var. Bu hadisə də kifayət qədər önəmlidir. Niyə bərdən-birə bu hadisə ilə təhsil naziri postunun boş qalması paralel səsleşmiş? Belə çıxır ki, bizdə təhsil naziri olmasa da olar. Sanki nə qədər desən, bu vəzifəni boş saxlamaq olar. Bu günə qədər də həmin vəzifə boşdur. Bəs bu vaxta qədər məktəb direktorları, müəllimlər necə seçilir? Bu da nəticəsi".

Z.Məmmədli hesab edir ki, bu cür videoların yayılması istənilən cəmiyyətdə mümkündür. İnternet, telefon, vatsaplar olan yerdə bunun baş verməsi qaçılmaz sayılır. Müsahibimiz fikrincə, sadəcə belə hadisələri media üzədən işıqlandırmamalıdır: "Media başqa cəmiyyətlərdə bunun örnəkləri barədə yazmalı, bunun qarşısını almaq üçün baş vurulan yolları yada salmalıdır. Uşaq psixoloqları, ekspertlər danışdırılmalıdır. Ölkənin gələcəyi baxımdan bu, olduqca mühüm hadisədir. Ölkənin siyasi xətti kimi baxılmalıdır buna. Təhsil liberallaşmalıdır. Bunların heç birini bizlər etmirik. Bəlkə də bu darıxdırıcılığın içində şagirdlərə intim həyat daha maraqlı görünəcək".

Z.Məmmədli bu olayı gündəmin bir nömrəli hadisəsinə çevirmənin vacibliyini vurğuladı: "Bu, dartışılmalıdır. Əks halda, belə hallar bir azdan adıləşəcək".

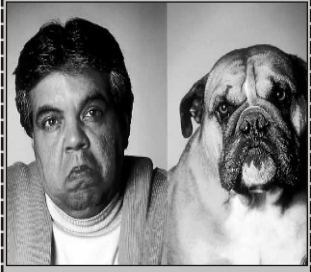
□ Sevinc TELMANQIZI
□ Musavat.com

MÜSAVAT

Son səhifə

N 34 (6923) 13 fevral 2018

İtlərin xasiyyəti sahiblərinin xarakterinə bənzəyir

İtlərin sahiblərinin xasiyyəti əks etdirdiyi barədə fikirlər artıq elmi baxımdan dəstəklənir. BBC-nin xəbərinə görə, Avstriyada alimlər deyirlər ki, itlər sahiblərinin narahatlığını və mənfəi hissələrini əks etdirə bilər. Rahat, mehriban itlər isə bu keyfiyyətləri insanlara bəxş edərək sahiblərinə stressin öhdəsindən gəlməyə kömək edə bilər. 100-dən çox it və onların sahibləri müxtəlif testlərdən keçib, o cümlədən ürək ritmi və təhlükəyə reaksiya veriblər. Stressin əlaməti olan kortizol səviyyələrini ölçmək üçün tüpürcək nümunələri də götürülüb. Bundan başqa, sahibləri beş əsas xasiyyətə ayırma əsasən qiymətləndiriblər: əsəbilik, ünsiyyətçilik, yeni təcrübələrə açıqlıq, xoşagəlimlilik və vicdanlılıq. İtlərin xasiyyətləri də anket vasitəsilə qiymətləndirilib.

Vyana Universitetindən Dr Iris Schoberl deyib ki, sahiblər və itlər bir-birinin mübarizə mexanizmlərinə təsir edib. Dr Schoberl əsasən bu halda insanlar itlərdən daha təsiredici olub. "Əldə etdiyimiz nəticələr real həyatda gördüyümüzə üst-üstə düşür: sahiblər və itlər sosial cümlükdür və onlar bir-birinin streslə mübarizə mexanizminə təsir edir", deyə alim BBC-yə bildirib. Onun sözlərinə görə, sahiblərinin emosional halları itlərə təsir edir və itlər həmin emosiyaları təkrarlamaq bilər. İtlər 30 000 ildən çoxdur ki, insanlarla yan-yanı yaşayırlar.

500 tarakan oğurladılar, 5 həbs ediləcəklər

Amerikanın Kaliforniya ştatındakı Marina şəhərində oğrular 500 tarakan oğurlayıblar. Bu haqda lenta.ru saytı xəbər verib. Entomoloq Rozalinda Vizina araşdırma üçün canlı həşəratlar sifariş edib. Amma oğrular ona göndərilən bağlamayı oğurlayıblar. Onlar eyni zamanda binanın digər sakinlərinin poçt qutusunu da oğurlayıblar. "Mənim tarakanlara yazığım gəlir. Onlar bilmirdilər ki, onları nə gözləyir. Ümid edirəm ki, tarakanlar hər tərəfə qaçışsınlar".

Əgər tarakan oğrularını yaxalasa, onları 5 ilə

qədər həbs gözləyir. Dekabr ayında məlum olub ki, Amerikanın Vaşinqton ştatındakı Takoma şəhəri sakini poçt qutusu oğrularını qorxutmaq üçün partlayan bağlamalar hazırlayıb.

Futbol zamanı topa kəllə vurməyin, ağılınız itə bilər

Futbol topu ilə vurulan baş zərbələri beyin pozuntularına, daha sonra isə demensin (ağıl itirmək) inkişafına yol açır. Bu barədə "Acta Neuropathologica" jurnalında dərc edilən və britaniyalı alimlər tərəfindən aparılan tədqiqatda qeyd olunub. BBC-nin xəbərinə görə, "University College London" və "Cardiff" Universitetinin müəssisləri 5 peşəkar futbolçu və bir həvəskar futbolçu üzərində uzun müddət təhqiqat aparıblar. Ortalama 26 il ərzində futbol oynayan bu kişilərdə 60 yaşdan sonra ağıl zəifləməsi meydana gəlməyə başlayıb. Ölümdən sonra yarıma zamanı həkimlər onlardan 4-ündə "boks demensi" kim məşhur olan xroniki ensefolopatiyanı aşkar ediblər.

"Biz onların beynini müddətində demensin inkişafına yol açan baş zərbələrə xas dəyişikliklərin getdiyini gördük. İlk dəfədir ki, futbolçuların karyeraları

şoru Hugh Morris BBC-yə açıqlamasında bildirdi. Tədqiqat müəllifləri uşaqlarda top zərbəsindən sağlamlıqları üçün təhlükənin olduğunu analiz etmədiklərini xüsusi qeyd ediblər. İngiltərə Futbol Assosiasiyası idmançıların xəsarət almaları məsələsinin daha diqqətlə araşdırılacağına dair vəd verib.

Ekspertlər həvəskar futbolla məşğul olanların təhlükəli qrupa daxil olmadığını qeyd ediblər. ABŞ-da idmançılarda yaşlaşan zaman beyninin fəaliyyətinin pisləşməsi məhkəmə çəkişmələrinə səbəb olmuşdu. Belə ki, 2014-cü ildə ABŞ-ın Tələbə İdmanı Milli Assosiasiyası keçmiş idmançılara qaldırdıqları iddiaya görə 70 milyon dollar ödəndiyini bəyan etmişdi. Təşkilat nümayəndələrinin sözlərinə görə, bu vəsait beyin silkelənməsinin uzunmüddətli təsirinin öyrənilməsinə sərf ediləcək.

QOÇ - Ulduzların düzümü xoş məqamların şahidi olacağını bəyan edir. Lakin bu kimi şansları qaçırmamaq üçün özünüz də aktivlik göstərməlisiniz. Əgər daxilinizdə paxıllıq və eqoistlik varsa, dərhal ondan təmizlənin.

BUĞA - Hiss olunur ki, qismən kasıb dövr yaşamaqdasınız. Amma darıxmağa lüzum yoxdur. Ən azı ona görə ki, Göy qübbəsi bu gündən maddi durumunuza müsbət təsir göstərəcək. Əsas vaxtınızı yalnız bu amilə ayırın.

ƏKİZLƏR - Astroloji göstəricilər saat 12-dək səhhətinizlə bağlı problemlərin yaranacağını bildirir. Odur ki, orqanizminizə uyğun olmayan işlərdən uzaq olun. Sonrakı saatlarda isə çoxsaylı sürprizlərlə rastlaşacaqsınız.

XƏRÇƏNG - Maliyyə problemlərinizin artdığı bu ərəfədə özünüzi üzüməməlisiniz. Çünki bu, qısa zamanı əhatə edəcək. Nəhərdən sonra köhnə dostlarınızın köməyi ilə mövcud çətinliklərinizi dəf edəcəksiniz.

ŞİR - Saat 11-13 aralığı sizin üçün bir qədər mübahisəli keçə bilər. Odur ki, maksimum təmkin nümayiş etdirməyiniz vacibdir. Günün qalan hissəsini isə normal şəkildə başa vuraçaqsınız. Axşam qonaq getməyiniz yaxşı olar.

QIZ - Nahar saatlarını neytral şəkildə başa vurmağa çalışın. Çünki göstərilən ərəfədə müəyyən xoşagəlməzliklər baş verə bilər. Xüsusən də pulla bağlı söhbətlərdə ehtiyatlı olun. Günün qalan hissəsi qismən düşərlidir.

TƏRƏZİ - Astroloji göstəricilər bu günə böyük ümidlərlə yanaşdığınızı bəyan edir. Konkret olaraq saat 14-dən bütün sahələrdə uğurlarınız mümkündür. O vaxta qədər əsas enerjinizi münasibətləri yaxşılaşdırmağa yönəldin.

ƏQRƏB - Bu tarix çoxlan kimi sizin də taleyinizdə əsas rol oynayacaq. Saat 11-14 aralığında gözənilməz təsadüf nəticəsində mövcud problemləriniz aradan qalxmağa başlayacaq. O vaxta qədər əyənçiq problemlərinizi aradan qaldırmağa çalışın.

OXATAN - Ümumi məziyyətlərinə görə düşərlər gün hesab etmək olar. Bir tərəfdən maraqlı insanlarla görüşləriniz, digər tərəfdən şəxsi işlərinizdə baş qaldıran müsbət dönüş sizi sevindirəcək.

OĞLAQ - Sağlıq durumunuz imkan versə, paralel olaraq bir neçə işin öhdəsindən gələ biləcəksiniz. Şəxsi həyatınıza hakim kəsilən problemlərə də işiq düşəcək. Bu gün qonaqlıqlar, birgə gəzinti və səfərlər sizə yalnız ruh yüksəkliyi gətirə bilər.

SUTÖKƏN - Yeni əlaqələrə başlamaq üçün konkret addımlar atmağa dəyər. Amma hansısa məsələyə görə ciddi məbləğdə xərc çəkməyə lüzum yoxdur. Rəhbərliklə münasibətləri mülayimləşdirin.

BALIQLAR - Fevralın bəxtinizə düşən ən uğurlu günü yetişməkdədir. Nəzərə alın ki, artıq aparıcı bürc kimi şanslarınız da artmaqdadır. Bunu özünüz də hiss edəcəksiniz. Xüsusən də fəaliyyətlə bağlı uğurlu məqamlarınız artacaq.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Popkorn yedi, milyonər oldu

Amerikalı Vayne Vatsonun bəxti gətirib. O, mikrodalgalı sobada hazırlanan popkornu yedikdən sonra onun qızardığı yağı iyliyib və xəstələnib. Özü də bu sıradan yox, BOOP adlanan və təbəffüs yollarını bağlayan xəstəlikdir. V.Vatson isə iddia edib ki, popkorn istehsal edən firma torbanın üzərində "popkorn torbasından çıxan duman təbəffüs yolları üçün təhlükəlidir" xəbərdarlığı yazmalı imiş. Məhkəmə qadının bu iddiasını haqlı saydığı üçün ona 7.2 milyon dollarlıq maddi təminat ödənilməsi barədə qərar verib. Amma qarşı tərəfin vəkilləri də iddia edib ki, qadın 2007-ci ildən bəri bu xəstəlikdən əziyyət çəkirmiş və buna səbəb onun illər boyunca xalça yu-yulmasında istifadə edilən kimyəvi maddələr olub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.